

Din pension 2015

PENSIONS KASSEN
**Magistre
& Psykologer**

Uforkortede forslag til MP Pensions Generalforsamling 2016

Ad pkt. 4.

Forslag fra bestyrelse og medlemmer

Her kan du se forslag fra bestyrelsen og medlemmerne.

Forslag fra bestyrelsen

Bestyrelsen fremsætter 6 forslag. Forslagene og de generelle begrundelser ses nedenfor. Betyder forslaget ændringer i pensionskassens vedtægt eller pensionsregulativ, fremgår det på side 36-64 sammen med bemærkninger til paragrafændringen.

Forslag 1: Binavn for pensionskassen

Vedtægten §§ 1 og ny § 24.

Forslag

Det foreslås, at pensionskassen registrerer Akademikernes Pensionskasse som binavn i vedtægten.

Pensionskassens hovednavn forbliver MP Pension - Pensionskassen for Magistre & Psykologer.

Det foreslås, at generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til at beslutte hvornår og hvordan, der gøres brug af binavnet.

Begrundelse

Som led i pensionskassens langsigtede strategi om at samarbejde med andre pensionskasser og akademiske faggrupper, foreslår bestyrelsen at registrere Akademikernes Pensionskasse som binavn.

Der er for nærværende ingen planer om at bruge navnet, men der er tale om en fremtidssikring, så det sikres, at navnet rent juridisk - om ønsket - kan bringes i anvendelse. På tilsvarende vis er navnet registreret som varemærke.

Forslag 2: Elektronisk kommunikation

Vedtægten §§ 10 og ny § 24.

Forslag

Det foreslås, at alle meddelelser og dokumenter til generalforsamlingen og i forbindelse med en urafstemning, kan sendes elektronisk. Det kan fx ske via e-Boks eller tilsvarende system.

Materialet lægges også på pensionskassens hjemmeside. Medlemmer, der ikke kan modtage elektronisk

post via e-Boks, og medlemmer der ønsker det, kan fortsat få tilsendt materialet via almindelig brevpost.

Det foreslås, at ændringen får virkning fra ikrafttrædelsen.

Begrundelse

I henhold til lovgivningen skal kommunikation med medlemmer i foreningsforhold (dvs. fx indkaldelse til generalforsamling og ved bestyrelsesvalg) ske via brevpост, medmindre andet fremgår af vedtægten.

Trykning og udsendelse af brevpост er en betydelig omkostning for pensionskassen, som forventes at blive dyrere efterhånden som mere og mere kommunikation sker elektronisk. Som eksempel kan nævnes, at prisen for et almindeligt brev sendt med Post Danmark som A-post pr. 1. januar 2016 er steget fra 10 til 19 kr., og et brev sendt som B-post er steget fra 7 til 8 kr.

Af omkostningshensyn foreslår bestyrelsen derfor, at alle meddelelser og dokumenter vedrørende generalforsamling og valgkort i forbindelse med urafstemning kan sendes elektronisk. Det vil som udgangspunkt ske via e-Boks eller tilsvarende. Det vil dog være muligt at få materialet tilsendt via almindelig brevpост.

Det skal bemærkes, at ændringen ikke har nogen betydning i forhold til kommunikationen omkring medlemmernes pensionsordning. Pensionskassens kommunikation med medlemmerne omkring deres pensionsforhold kan allerede i dag ske elektronisk.

Forslag 3: Markedsrente med udjævning

Pensionsregulativet for den fleksible pensionsordning §§ 18 og 20.

Forslag

Det foreslås, at indføre et markedsrenteprodukt med udjævning og uden nogen former for garantier.

Det foreslås, at alle nye medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato, optages på det nye produkt.

Bestyrelsen forventer, at alle nye medlemmer optaget den 1. januar 2017 eller senere kan optages på det nye markedsrenteprodukt. Af administrative grunde – primært it-udvikling – ønsker bestyrelsen dog at få myndigelse til at fastsætte den præcise dato.

Begrundelse

Det nuværende produkt - gennemsnitsrenteordning

Pensionskassens nuværende hovedprodukt "Den fleksible pensionsordning" er en gennemsnitsrenteordning med betingede garantier. Det giver mulighed for at kunne tilbyde medlemmerne en stabil udbetaling, men uden at gå på kompromis med at kunne give et højt forventet afkast.

Gennemsnitsrenteproduktet er kendetegnet ved, at i gode år sættes en del af afkastet til side i de kollektive kapitalelementer (egenkapitalen, særlige bonushensættelser og kollektiv bonus). I mindre gode år bruges af de kollektive kapitaler til at holde kontorenterne stabile.

Det er bestyrelsens holdning, at gennemsnitsrenteordningen er et godt produkt, der sikrer medlemmer-

ne gode og stabile pensioner. Som også debatten har vist på generalforsamlingerne de seneste år, er ordningen imidlertid ikke særligt gennemskuelig.

Bestyrelsen foreslår derfor at indføre et nyt produkt i form af en markedsrenteordning med udjævning.

Det nye produkt - markedsrenteordning med udjævning

Formålet med markedsrenteordningen med udjævning er at give medlemmerne et mere gennemskueligt produkt, der bevarer de nuværende styrker med højt forventet afkast og stabile udbetalinger.

Et markedsrenteprodukt indebærer, at alt afkast efter investeringsomkostninger tilskrives det enkelte depot
(fortsættes næste side)

direkte. Afkastet kan være positivt såvel som negativt. Det betyder også, at der ikke tilskrives bonus.

Priserne for forsikringsdækningerne og administration vil som udgangspunkt være identiske med gennemsnitsrenteordningens priser, dvs. kostpriser. Forsikringsdækningerne vil være uændrede på markedsrenteordningen.

Særligt om udjævningsprincippet

Bestyrelsen ønsker fortsat at kunne tilbyde medlemmerne stabile pensioner og et højt afkast i hele medlems-tiden. Stabile pensioner kræver, at der bliver indført et udjævningsprincip.

Der foreslås et udjævningsprincip, hvor depotet følger det faktiske afkast månedsvis, mens ydelserne reguleres årligt med en 10-årig udjævning. Det indebærer, at alle forskelle mellem den forudsatte forrentning (bereg-ningsrenten) og det faktiske afkast udloddes over de efterfølgende 10 år. Princippet kan illustreres med føl-gende figur:

De 10 år er fastsat ud fra historiske data, der viser, at ud-svingene falder markant ved at bruge 10 år i stedet for

fx 5 år. De 10 år kan dog ændres af bestyrelsen i samråd med den ansvarshavende aktuar, hvis forholdene i frem-tiden tilsiger det.

De eneste undtagelser til udjævningsreglen vil være udbetalinger af engangssummer og pensioner, der kun løber i en vis periode, fx 10-årige ægtefællepensioner, børnepensioner og ratepensioner, hvor udjævningen maksimalt vil være restløbetiden – dvs. når restperioden er under 10 år, vil udjævningen blive kortere.

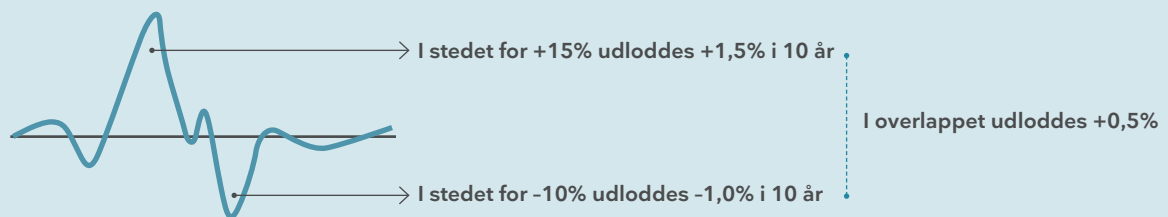
Skift til markedsrenteproduktet

Nuværende medlemmer af den fleksible pensionsord-ning på gennemsnitsrenteordningen vil senere få mu-lighed for at skifte til markedsrenteordningen og få en fair andel af de kollektive kapitaler med.

Bestyrelsen forventer, at nuværende medlemmer af den fleksible pensionsordning kan tilbydes at skifte til mar-kedsrenteproduktet fra 1. juli 2017.

Det er endnu uafklaret, om medlemmer af den gamle pensionsordning kan skifte til markedsrenteproduktet.

Udjævnningen i markedsrente

Vedrørende forslag 4 og 5: Helbredsbetingsede ydelser

På generalforsamlingen i 2015 blev der besluttet en række forslag om helbredsbetingsede ydelser for nye medlemmer, der optages efter en af bestyrelsen fastsat dato.

Bestyrelsen forventede på generalforsamlingen i 2015, at de nye regler kunne træde i kraft pr. 1. juli 2016, idet den dog bad om, at den kunne beslutte den præcise ikrafttrædelsesdato. Blandt andet på grund af den nye situation med opsplittningen af Unipension, har bestyrelsen besluttet at udskyde ikrafttrædelsen af de nye regler til forventeligt 1. januar 2017.

Bestyrelsen fremsatte forslagene, da især fleksjob- og førtidspensionsreformerne har medført, at nogle af reglerne for invalidepension ikke længere er tidsvarende og kan føre til uhensigtsmæssige – måske endda urimelige – afgørelser for medlemmerne. Det gælder både i forbindelse med tilkendelse af invalidepension og i forbindelse med reglerne for modregning. Problemet bliver større i takt med, at flere og flere af medlemmerne bliver omfattet af reformens regler.

Bestyrelsen drøftede og besluttede i første omgang en overordnet politik for helbredsbetingsede ydelser. Politikken er et udtryk for bestyrelsens overordnede holdninger og værdier på dette område.

Bestyrelsen mener, at det overordnede formål med de helbredsbetingsede ydelser er at skabe tryghed og sikkerhed for medlemmerne i tilfælde af længerevarende sygdom. Udover at skulle tackle det følelsesmæssige i at blive syg skal medlemmets økonomiske grundlag ikke forsvinde, når medlemmet er blevet invalid. Målet er således, at medlemmet har mulighed for at bevare sin hidtidige levestandard trods invaliditet.

Det overordnede formål blev udmøntet i 11 præciseringer, der dannede baggrund for de forslag, der blev besluttet på generalforsamlingen i 2015 gældende for nye medlemmer. Politikken kan findes på pensionskassens hjemmeside under www.mppension.dk/mpgf2016.

På generalforsamlingen i 2015 oplyste bestyrelsen samtidig, at ændringerne for nuværende medlemmer er mere komplekse, da nogle af ændringerne kunne betyde forringelser for nogle medlemmer, og der skulle derfor ske en nærmere analyse af forslagene.

Bestyrelsen har nu analyseret forslagene nærmere og fremlægger to forslag, der har betydning for de nuværende medlemmer af pensionskassen.

Bestyrelsen har lagt vægt på, at reglerne i størst mulig udstrækning skal være ens for alle medlemmerne, men det skal også sikres, at ændringerne er rimelige for alle.

Bestyrelsen foreslår på den baggrund, at reglerne for nye medlemmer, der blev vedtaget på generalforsamlingen sidste år, ligeledes er gældende for nuværende medlemmer, men med visse undtagelser og overgangsregler i de tilfælde hvor ændringen ikke vil være rimelig for en given medlemsgruppe. Det kan fx være medlemmer, der allerede er tilkendt invalidepension, og/eller medlemmer der er fyldt 60 år.

Ændringerne vil blive nærmere gennemgået nedenfor:

Forslag 4: Overgangsordning i forbindelse med optagelse af obligatoriske medlemmer

Pensionsregulativet for den fleksible pensionsordning ny § 1, stk. 1, og § 20.

Forslag

Der foreslås en overgangsordning for obligatoriske medlemmer, der optages inden de nye optagelsesregler træder i kraft (forventeligt 1. januar 2017), og som på dette tidspunkt ikke har udstået sin karens.

Overgangsreglen betyder, at obligatoriske medlemmer maksimalt kan have seks måneders karens tilbage på ikrafttrædelsestidspunktet.

(fortsættes næste side)

Begrundelse

På generalforsamlingen blev der vedtaget nye og lempeligere regler for optagelse af nye medlemmer. De nye regler betyder, at for obligatoriske medlemmer nedsættes karenstiden fra 2 år til 6 måneder, og frivillige medlemmer med ansættelsesforhold vil blive optaget med 24 måneders karenstid i stedet for helbredsoplysninger.

Som reglerne ser ud på nuværende tidspunkt, vil obligatoriske medlemmer der optages lige inden ikrafttrædelsen, fx 1. december 2016, være omfattet af en karenstid på 2 år, mens medlemmer, der optages lige efter reglernes ikrafttræden, fx 1. januar 2017, kun vil have 6 måneders karenstid. I eksemplet vil det således betyde, at medlemmet, der bliver optaget den 1. december 2016, først vil være fuldt dækket den 1. december 2018, mens medlemmet, der bliver optaget den 1. januar 2017, vil være fuldt dækket allerede den 1. juli 2017.

Bestyrelsen synes ikke, at dette er rimeligt for medlemmet optaget før ikrafttrædelsen og foreslår derfor ovenstående overgangsregel.

Forslaget betyder, at i eksemplet ovenfor vil begge medlemmer have udstået karensten samtidig, nemlig den 1. juli 2017.

Der er ikke behov for en overgangsordning for frivillige medlemmer med ansættelsesforhold, optaget før ikrafttrædelsen, da de har afgivet helbredsoplysninger. Medlemmer, der kunne afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, er således optaget på normale vilkår uden karenstid. Frivillige medlemmer, der ikke kan afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, er blevet tilbudt at blive optaget med begrænsede risikodækninger.

Det foreslås, at overgangsordningen får virkning fra samme tidspunkt som de nye optagelsesregler. De nye optagelsesregler træder i kraft en af bestyrelsen fastsat dato - forventeligt 1. januar 2017.

Forslag 5: Regler for helbredsbetingsede ydelser

Pensionsregulativet for den fleksible pensionsordning §§ 5, 7, 7A, 10, 10A, 12, 12A og 20.

Pensionsregulativet for den gamle pensionsordning §§ 7, 9 og 24.

Forslag

Det foreslås, at reglerne, der blev vedtaget på generalforsamlingen i 2015, ligeledes er gældende for nuværende medlemmer, men med visse undtagelser og overgangsregler i de tilfælde, hvor ændringen ikke vil være rimelig for en medlemsgruppe.

Det foreslås, at reglerne træder i kraft på en af bestyrelsen fastsat dato. Bestyrelsen forventer, at reglerne træder i kraft den 1. januar 2017, men af administrative hensyn - især it-udvikling - foreslås det, at bestyrelsen får bemyndigelse til at bestemme den præcise ikrafttrædelsesdato.

Begrundelse

Som ovenfor beskrevet lægger bestyrelsen vægt på, at reglerne i størst mulig udstrækning skal være ens for alle medlemmerne.

Ændringerne falder inden for følgende områder:

- Aldersgrænser for tilkendelse og udløb af invalidepension
- Revurdering af tilkendelse af invalidepension
- Midlertidig bidragsfritagelse
- Modregningsregler
- Andre ændringer af mere teknisk karakter

Ændringen i *aldersgrænser* for tilkendelse og udløb af invalidepension indebærer, at aldersgrænserne forlænges i takt med folkepensionsalderen.

Efter de nuværende regler kan man tilkendes enten midlertidig eller varig invalidepension. Det foreslås, at det også bliver muligt at tilkende længerevarende invalidepension som betyder, at der kan ske en *revurdering*. Ændringen vil ikke få betydning for medlemmer, der allerede er tilkendt varig invalidepension.

Reglerne for tilkendelse af *midlertidig bidragsfritagelse* ændres. Det foreslås, at der kan tilkendes midlertidig bidragsfritagelse ved et erhvervsevnetab på mindst halvdelen og for en periode på 3-12 måneder, når medlemmet ikke er berettiget til invalidepension. Ændringen vil ikke få nogen betydning for medlemmer, der allerede er tilkendt midlertidig bidragsfritagelse.

Reglerne for *modregning* i en tilkendt invalidepension, når man har lønindtægt, ændres. Efter de nuværende regler kan man som hovedregel ikke få tilkendt invalidepension, hvis man er i fleksjob inden for eget fag. Som følge af fleksjobsreformen er det bestyrelsens holdning, at disse regler ikke længere er rimeli-

ge og foreslår derfor en ændring af reglerne. De nye regler betyder, at der sker modregning for lønindtægt – både inden for og uden for eget fag – men først efter en bundgrænse på 50.000 kr. og kun med 50 øre for hver kroners lønindtægt. For medlemmer, der er tilkendt halv invalidepension, er bundgrænsen 100.000 kr., og der modregnes med 25 øre for hver kroners lønindtægt.

Efter de nuværende regler er indtægter uden for magister-/psykologområdet uden betydning for invalidepensionen. Det betyder, at medlemmer, der i dag arbejder uden for magister-/psykologområdet, kan få udbetalt både løn og fuld invalidepension. Da forslaget indebærer, at der sker modregning for indtægt, kan de nye regler være en stramning for aktuelle invalidepensionister, der i dag arbejder uden for eget fag. Bestyrelsen foreslår derfor en overgangsordning, der betyder, at for aktuelle invalidepensionister lægges bundgrænsen oveni deres løn på ikrafttrædelsestidspunktet.

Bestyrelsen foreslår endeligt *andre ændringer* af mere teknisk karakter, i form af præciseringer uden realitetsændringer.

Udvidet begrundelse

Ændringerne for nuværende medlemmer vil blive nærmere gennemgået nedenfor. Da ændringerne i stor udstrækning er de samme, som blev foreslået sidste år for nye medlemmer, er der i stor udstrækning tale om en gentagelse af begrundelserne fra sidste år. Hertil kommer de særlige overgangsregler, der er gældende for nye medlemmer.

Aldersgrænser for tilkendelse og udløb af invalidepension

Udløbsalderen for nuværende medlemmer for hel invalidepension er i dag 67 år, mens tilkendelse af halv invalidepension skal være sket inden 60 år.

De nye aldersgrænser for bl.a. udbetaling af offentlig og privat alderspension, herunder pensionskassens, medfører forskellige u hensigtsmæssigheder. Efter de nye regler er udbetalingsalderen for alderspension således dynamisk og bliver løbende sat op i takt med befolkningens generelle levetid.

Bestyrelsen foreslår derfor, at de nuværende aldersgrænser ved halv invalidepension (60 år) generelt ændres til "5 år før folkepensionsalderen", og ved hel invalidepension (67 år) ændres grænsen til "folkepensionsalderen".

Dette medfører en fremtidssikring af aldersgrænserne og forebygger, at der opstår huller i forsikringsdækningerne.

Den nuværende folkepensionsalder er imidlertid 65 år, hvorfor de nye aldersgrænser for nogle medlemmer vil betyde en nedsættelse af udløbsalderen, hvilket ikke er formålet med ændringen.

Der foreslås derfor en overgangsordning, der betyder, at medlemmer, der er fyldt 60 år på ikrafttrædelsestidspunktet samt medlemmer, der allerede er tilkendt invalidepension, fortsat har aldersgrænser på henholdsvis 60 og 67 år. Dermed sikres, at ingen medlemmer oplever en forringelse af deres nuværende dækninger.

Revurdering af tilkendelse af invalidepension

Efter de nuværende regler kan medlemmerne enten tilkendes midlertidig eller varig invalidepension. Den midlertidige invalidepension kan tilkendes, hvis erhvervsevnen er nedsat med halvdelen eller 2/3, men det på tilkendelsestidspunktet er uvist, om tilstanden vil være varig. Der skal dog være en forventning om, at erhvervsevnetabet vil vare i mindst 12 måneder.

En stor del af tilkendelserne af invalidepension sker imidlertid på baggrund af psykiske lidelser som fx stress og belastningsreaktioner. Disse lidelser er kendetegnet ved, at medlemmet over en årrække ofte får en bedring i helbredstilstanden. Desuden er den medicinske udvikling svær at spå om.

Hertil kommer, at de nye regler for offentlig førtidspension indebærer, at personer under 40 år som udgangspunkt ikke kan få tilkendt (varig) offentlig førtidspension. Lige som flere personer over 40 år får tilkendt midlertidige ydelser fra det offentlige. Således er tilkendelser af offentlig førtidspension faldet med over 70 pct.

Bestyrelsen foreslår på den baggrund, at pensionskassen i højere grad tilkender midlertidige ydelser.

I praksis vil det ske ved at indføre en ny type ydelse: længerevarende invalidepension. Der vil så ske tilkendelse af enten midlertidig, længerevarende eller varig invalidepension:

Midlertidig:	Kortere tilkendelse - revurderes normalt årligt
Længerevarende:	Længere tilkendelse men med jævnlig vurdering
Varig tilkendelse:	Usandsynligt at medlemmet genvinder erhvervsevnen, fx terminalpatienter

Derved bringes reglerne bedre i samspil med det offentlige regelsæt.

Ændringen vil ikke få nogen betydning for medlemmer, der allerede er tilkendt varig invalidepension.

Midlertidig bidragsfritagelse

Efter nuværende praksis kan der kun tilkendes midlertidig bidragsfritagelse i enkelte særlige situationer,

hvor medlemmets helbredsmæssige situation ikke er afklaret, og medlemmet af helbredsmæssige årsager arbejder mellem 20 og 24 timer om ugen.

Bestyrelsen har overvejet, om der fortsat er et behov for dækningen og er kommet frem til, at der fortsat er et behov i de tilfælde, hvor medlemmet har et erhvervsevnetab, men hvor der ikke er ret til udbetaling af invalidepension, da det ikke kan afklares, om erhvervsevnetabet forventes at vare i mindst 12 måneder.

Det foreslås, at reglerne for midlertidig bidragsfritagelse tilrettes, så dette behov imødekommes.

Det foreslås derfor, at der alene kan tilkendes midlertidig bidragsfritagelse ved et erhvervsevnetab på mindst halvdelen og for en periode på 3-12 måneder.

Ændringen vil ikke få nogen betydning for medlemmer, der allerede er tilkendt midlertidig bidragsfritagelse i henhold til gældende regler.

Modregningsregler

Som følge af ændringer i modregningsreglerne gennem tiden - både pensionskassens egne regler og praksis, samt ny retspraksis - er modregningsreglerne i MP Pension blevet svært tilgængelige og ikke altid helt rimelige.

Efter de nuværende regler for medlemmer optaget efter 1. januar 2008, er indtægter uden for magister-/psykologområdet uden betydning for invalidepensionen. Er der tale om magister-/psykologarbejde, kan medlemmer på fuld invalidepension arbejde op til 1/3 af fuld arbejdskvote og medlemmer på halv invalidepension op til 1/2 arbejdskvote, uden at det får indflydelse på udbetaling af invalidepension. Arbejder man mere end dette, kan der ikke udbetales invalidepension - uanset størrelsen af indtægten ved arbejdet.

Medlemmer kan som udgangspunkt ikke oppebære invalidepension samtidig med ansættelse i et fleksjob.

For medlemmer optaget før 1. januar 2008, kan der være andre modregningsregler, alt efter optagelsestidspunktet og tidspunktet for, hvornår man bliver syg.

Formålet med modregningsreglerne er, at medlemmerne ikke skal overkompenseres, da det alt andet lige betyder, at der ikke vil være et incitament til at komme tilbage til arbejdsmarkedet. Samtidig skal det dog også

anerkendes, at medlemmerne har betalt for en dækning.

Bestyrelsen har derfor overvejet forskellige modeller for modregningsregler og foreslog på generalforsamlingen i 2015 nye modregningsregler for nye medlemmer. Bestyrelsen mener, at samme regler skal være gældende for nuværende medlemmer og foreslår på den baggrund følgende model for modregning ved hel invalidepension:

- Bundfradrag på 50.000 kr. årligt (indeksreguleret), hvor der ikke gøres modregning gældende. Bundfradraget er før skat og AMB.
- 50 øres modregning for hver kroners lønindtægt herudover.
- Der skal ske modregning for alle arbejdsindtægter både inden for og uden for eget fag, fx:
 - Indtægt som oppebæres for arbejde, herunder lønindkomst, honorarer, provision, optjente feriepenge, ferietillæg og fratrædelsesgodtgørelse
 - Indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, herunder også afkast/udbytte, der kan sidestilles med løn
 - Offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksløntilskud, dvs. den del af lønnen til personer i fleksjob der bliver udbetalt af kommunen).
- Omvendt skal der ikke ske modregning for kapitalindkomst, sociale ydelser, andre private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt.

Ved tilkendelse af halv invalidepension vil der være dobbelt bundfradrag på 100.000 kr. årligt (indeksreguleret) og kun ske modregning med 25 øre for hver kroners indtægt.

Fordelen ved den foreslåede model er, at den giver et økonomisk incitament til at arbejde, hvilket vurderes at være et meget vægtigt hensyn.

Overgangsordning for aktuelle invalidepensionister
Som ovenfor nævnt er indtægter uden for magister-/psykologområdet uden betydning for invalidepensionen. Det betyder, at medlemmer, der i dag arbejder udenfor magister-/psykologområdet, kan få udbetalt både løn og fuld invalidepension.

Det er bestyrelsens holdning, at det ikke skal være afgørende for eventuel modregning i invalidepensio-

nen, hvorvidt en eventuel indtægt er optjent inden for eller uden for magister-/psykologområdet. Magister-/psykologarbejde er i dag en så bred betegnelse, at det i praksis er svært at afklare, hvad der er inden for området, og hvad der er uden for området. Hertil kommer, at de nuværende modregningsregler giver et incitament til at arbejde uden for ens hidtidige fagområde. Et medlem, der i dag arbejder udenfor eget fag og efterfølgende får nyt job inden for eget fag, vil således kunne opleve, at invalidepensionen bortfalder, selv om hverken erhvervsevnen eller lønindtægten ændrer sig.

Bestyrelsen foreslår derfor, at der skal ske modregning af alle indtægter - både inden for og uden for eget fag - men på en sådan måde, at der altid er et økonomisk incitament til at arbejde.

De nye modregningsregler vil imidlertid være en stramning for medlemmer, der i dag arbejder uden for eget fag.

Bestyrelsen har på den baggrund overvejet forskellige overgangsregler, herunder at gøre de nye modregningsregler frivillige for alle medlemmer, eller undtage de nuværende invalidepensionister fra de nye modregningsregler.

Bestyrelsen anser imidlertid ingen af løsningerne for optimale.

En frivillig løsning betyder, at ikke alle medlemmer får taget stilling til de nye regler, og de medlemmer, der oplever en stramning, må formodes ikke at vælge dem.

Hvis overgangsordningen indebærer, at nuværende invalidepensionister ikke bliver omfattet af de nye modregningsregler, vil de ikke få glæde af de nye regler og dermed fortsat ikke være berettiget til invalidepension, når de er i fleksjob - heller ikke selvom de fx kun arbejder få timer om ugen og har haft en væsentlig lønnedgang. Bestyrelsen anser ikke dette for værende rimeligt.

Bestyrelsen foreslår derfor i stedet en overgangsordning der betyder, at for aktuelle invalidepensionister lægges bundgrænsen oveni deres eventuelle lønindkomst på ikrafttrædelsestidspunktet.

En eventuel lønstigning efter ikrafttrædelsesdatoen, vil blive modregnet med 25/50 øre pr. kroners lønstigning.

Eksempel:

En invalidepensionist, der er uddannet psykolog, arbejder på ikrafttrædelsestidspunktet 10 timer om ugen som regnskabsassistent og har en lønindkomst på 150.000 kr. årligt og en invalidepension på 300.000 kr. Hendes samlede indkomst er således 450.000 kr. årligt.

I det tilfælde fastsættes den individuelle bundgrænse før modregning på 200.000 kr. for hende (150.000 + 50.000). Hvis hun senere får en lønforhøjelse på 100.000 kr. årligt, så hendes samlede løn udgør 250.000 kr., vil hun blive modregnet med halvdelen af lønindkomsten over bundgrænsen på 200.000 kr., dvs. hendes invalidepension vil blive nedsat med 25.000 kr., til i alt 275.000 kr. Hendes samlede indkomst udgør så 525.000 kr. årligt.

Andre ændringer af mere teknisk karakter

Skadestidspunkt og udbetalingstidspunkt

I de nuværende regler omtales tidspunktet for "retten til invalidepension". I henhold til fast praksis sondres imidlertid imellem "skadestidspunkt" og "udbetalings-tidspunkt".

Skadestidspunktet er det tidspunkt, hvor medlemmet har mistet halvdelen eller 2/3 af den fulde erhvervsevne og er således det tidspunkt, hvor retten til invalidepension opnås.

Udbetalingstidspunktet er det tidspunkt, hvor selve udbetalingerne begynder. I henhold til reglerne sker der tidligst udbetaling ved ophør af løn/erhvervsindtægt. Udbetalingstidspunktet kan derfor være senere end skadestidspunktet, hvis medlemmet fx fik løn under sygdom, eller der er sket forældelse for nogle af ydelserne.

Sondringen mellem skadestidspunkt og udbetalings-tidspunkt er fast kutyme i branchen og er direkte indskrevet i flere pensionssekskabers regler.

Bestyrelsen foreslår på den baggrund, at begrebet "skadestidspunkt" skrives direkte ind i pensionsregulativet.

Andre ændringer

Bestyrelsen foreslår endeligt forskellige ændringer af præciserende karakter, hvor der ikke sker realitetsændringer.

Forslag 6: Bemyndigelse til bestyrelsen om korrekturændringer o.l.

Forslag

Bestyrelsen anmoder generalforsamlingen om bemyndigelse til dels at foretage ændringer af redaktionel karakter i vedtægt og pensionsregulativer og dels at foretage ændringer i forslagene, hvis myndighederne måtte kræve det.

Ændringer af redaktionel karakter er fx ændringer af

paragrafnummer og/eller paragrafhenvi-sning, korrekturrettelser og lignende. Bestyrelsen vil også benytte bemyndigelsen til at indsætte den præcise ikrafttrædelsesbestemmelsesdato i pensionsregulativerne de steder, hvor bestyrelsen har fået bemyndigelsen til at fastsætte datoen.

Forslag fra medlemmerne

Forslag 7: Investeringspolitikken skal understøtte den globale klimaaftale

Stillere:

Alex Larsen, Anders Løvenskjold Holm, Andreas Brandrup Elkjær, Anette Merete Wingård, Anne Elisabeth Lindegaard, Anne Mette Zenner Boisen, Anne Signe Schrøder, Annegrethe Jørgensen, Arne Nielsen Hansen, Bente Schmidt Nielsen, Betty Sander Laursen, Birgit Sterll, Brian Benjamin Hansen, Camilla Jonassen, Casper Christiansen, Charlotte Henriette Mathiasen, Charlotte Liv Berner, Charlotte Palludan, Dagmar Kappel Andersen, Dan Vesalainen Hirslund, Didde Dalkvist, Ditte Vesterager Christensen, Dorte Hørlück Lundsager, Eigil Christiansen, Elisabeth Friis-Rødel, Ellen Birgitte Rasmussen, Erik Rømer Brandt, Finn Outzen Kapel, Frede Madsen, Frederick Juliussen, Gunver Louise Bennekou, Hanna Lundblad, Hanne Merete Willert, Hanne Tofte Jespersen, Hans Christian Dorf, Hans Meltofte, Hans Peder From, Hans Pedersen, Hans-Henrik Storskov, Heidi Durhuus, Henning Schroll, Henriette Svendstrup Knudsen, Henrik Gottlieb, Henrik Hegelund Lange, Henrik Tarp Vang, Ida Charlotte Leisner, Ingrid Wawra, Iver Jakobsen, James Avery, Janne Foghmar, Jens Böcher, Jens Muff Hansen, Jens Pedersen, Jens Thorup Jensen, Jeppe Læssøe, Jeppe Milthers, Johan Keller, Jonas Thyregod, Josephine Graham Grosso, Julie Dahl Møller, Julie Mejse Münter Lassen, Jørgen Christian Bang, Jørgen Kirkegaard, Jørgen Villy Fenhann, Kasper Grosman Michelsen, Katarina Held, Kirsten Luun Nautrup, Kirsten Mary Kapel, Kjeld Allan Thrane Larsen, Lars Ahlin, Lars Kjerulf Petersen, Lars Vinther Schmidt, Laura Gilliam, Lene Bech Hilsberg, Lill Bau Palmblad, Lise Fogh, Lise-Lotte Schmidt-Kallesøe, Maja Grønkjær, Maria Palmvang, Marian Nielsen, Marianne Tasca, Marie Louise Holmer, Merete Hjorth Jensen, Merete Wendler, Mette Bohr, Mikala Klint, Mogens Buch-Hansen, Morten Madsen, Morten Ougaard, Nana Øland Frederiksen, Niels Bandholm, Niels Rosendal Jensen, Ole Stage, Oliver Maurice Adams, Per Clausen, Per Thorbjørn Delphin, Pernille Bangsgaard Jensen, Pernille Grue, Pernille Louise Hagen, Pernille Nielsen, Peter Fabricius, Peter Klenow With, Peter Longsholm Jølbæk, Peter Magnussen, Phillip Schepelern Bøgh, Pia Isert, Pia Lykke Nielsen, Rasmus Münster, Rasmus Skov Larsen, Ronnie Fibæk Hansen, Sigrid Lauenborg Dahl, Sigrid Rita Andersen, Sisse Rask Ditlev, Steen Folke, Stefan Sommer, Susanne Vendelbo Flydtkjær, Sussanne Blegaa, Sven Erik Halse, Sven-Erik Holgersen, Sysse Engberg, Søren Have, Søren Jensen, Søren Ortvad, Søren Ring Ibsen, Theo Askov, Thomas Brinck Vikstrøm, **Thomas Meinert Larsen**, Thomas Niebuhr, Thomas Phillipsen, Thorkild Kjærgaard, Tina Schmidt, Tina Sparre, Tom Kold, Tommy Brøndum Olsen, Torben Hviid, Trine Finne Loo, Trine Stauning Willert, Trine Thorup Andersen, Troels Holm, Tryggve Sveinbjørnsson, Tue Magnussen, Uffe Kaels Auring, Uffe Peter Nielsen, Ulla Hauer, Vagn Olsen, Vibeke Andersen, Åse Christiansen

Forslag

Generalforsamlingen forpligter bestyrelsen til at indrette investeringspolitikken indenfor en overordnet ramme der sikrer at den understøtter den indgåede globale klimaaftale fra 2015 (Paris aftalen) om maksimalt 2 graders global opvarmning og så tæt

på 1,5 grader som muligt. Dette skal ske ved inden udgangen af 2018 at udfase etisk problematiske og økonomisk højrisikable investeringer i kul og i udvindingsprojekter fra fx tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis.

Begrundelse

Global opvarmning truer menneskelig civilisation. IEA og FNs klimapanel har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes hvis vi skal indfri målet i Paris aftalen. Disse reserver vil derfor miste deres værdi. Per 31.12.2015 har Unipension 1,13 mia. kr.

investeret i 44 af verdens 200 største kul, olie og gasselskaber. Det er uforeneligt med at vores pensionsinvesteringer skal sikre os en tryk pensionisttilværelse og en tryk fremtid for vores medmennesker, børn og børnebørn.

Udvidet begrundelse

Forslaget indebærer at MP Pension skal afvikle investeringer i verdens 100 største kulselskaber baseret på selskabernes totale reserver af kul, som defineret ud fra oversigten "*Carbon Underground 200*" som indekssleverandøren Fossil Free Indexes producerer og opdaterer årligt [1].

Højrisikable olieudvindingsprojekter defineres ud fra rapporter fra finanstænkertanken Carbon Tracker Initiative (CTI), hvis analyser viser at højrisikable olieudvindingsprojekter er projekter, der kræver en oliepris over 75-95 USD/tønde for at være lønsomme. En så høj pris vil imidlertid næppe forekomme i et fremtidigt scenarie med en politisk regulering der sikrer en global opvarmning på maksimalt 2 grader, eller så tæt på 1,5 grader som muligt [2]. Denne type projekter omfatter typisk de fleste ukonventionelle kilder som udvinding af olie fra tjæresand, samt udvinding af olie fra dybhavsboringer og fra udvinding i Arktis.

Brug af aktivt ejerskab i forhold til fossilselskaber tænkes udført ud fra retningslinjerne i den guide som investorsammenslutningen Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) har udarbejdet til hjælp for sine medlemmer, herunder UNIPENSION, for at gennemføre en dialog med kul, olie og gasselskaber [3].

Den foreslåede dialog kan således tage udgangspunkt i CTIs analyser og IIGCCs guide i forhold til de selskaber som MP Pension er medejer af, herunder særligt i forhold til MP Pensions 10 største aktieposter i fossil energi, herunder selskaber som AP Møller Mærsk, Occidental Petroleum, BP, Lukoil, Total, Exxon Mobil, Eni, Shell, Chevron og BASF.

Det aktive ejerskab skal udføres ved konkret stillingtagen til relevante resolutionsforslag, der fremsættes ved olieselskabernes generalforsamling, eksempelvis de forslag som er fremsat ved Exxon Mobiles kommende generalforsamling i maj 2016 [4].

Forslaget giver mulighed for, at pensionskassen via aktivt ejerskab i perioden frem til 2018 kan påvirke kulmine-selskaberne til at sælge eller lukke deres kulminer inden udgangen af 2018, således at MP Pensions investeringer i disse selskaber ikke behøver at frasælges. Forslaget lægger også op til at pensionsselskabet via aktivt ejerskab overfor fossilselskaber i porteføljen får disse fossilselskaber til at afvikle deres projekter inden for udvinding af olie fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Såfremt en sådan dialog ikke er frugtbar indenfor en kortere årrække (dog maksimalt 3 år), så skal pensionskassen afvikle sine investeringer i disse selskaber.

Forslagets krav om afrapportering af aktivt ejerskab skal ske skriftligt som en del af den årlige CSR-rapport og gøres tilgængelig på UNIPENSIONs hjemmeside.

1. De to centrale begrundelser for det fremsatte forslag:

A: Klimaet samt hensynet til kommende generationer

En pensionskasse bør medvirke til en tryk og stabil pensionisttilværelse for dets medlemmer. Vi ønsker at videregive en verden til os selv som pensionister samt til vores børn og børnebørn, hvor der er social stabilitet og hvor livsbetingelserne i hvert fald ikke er blevet forringet i vor tid. Klimaforandringer er imidlertid en både teknisk og social trussel mod et stabilt samfund. Vi ønsker derfor ikke at medvirke til at finansiere de virksomheder, som bidrager mest direkte til klimaforandringerne.

Den netop indgåede politiske og juridisk bindende klimaaf tale i Paris (Paris-aftalen) er en tydelig tilkendegivelse af, at verdens politikere nu har givet hinanden endegyldigt håndslag på, at samtlige lande i verden, rige som fattige, skal bidrage til at holde den globale opvarmning på maksimalt 2 grader, og gerne så tæt på 1,5 grader som muligt. Også i Danmark har et bredt fol-

ketingsflertal vedtaget, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler inden 2050. Sagt med andre ord, så er verdenssamfundet sat på en skrap "decarboniserings-kur", som indenfor få årtier på det nærmeste helt og aldeles vil fjerne brugen af fossile brændsler. Pensionskasserne bør støtte op om disse mål ved at flytte investeringer væk fra fossil energi.

B: Ønsket om stabile økonomiske afkast

En pensionskasse bør sikre gode, sikre og stabile afkast til sine medlemmer af de midler, kassen forvalter. Det indebærer bl.a. omhyggelig vurdering og afvejning af de risici, der er forbundet med pensionskassens investeringer. I den nuværende situation er det vores vurdering:

- At Unipension over de sidste par år **har haft end og særdeles store tab på investeringer** i både kul-, olie- og gasselskaber set i forhold til værditilvæksten i Unipensions øvrige investeringer. Disse tab kunne til dels være undgået, hvis man i tide havde efterlevet medlemmernes ønske og beslutning om at reducere investeringer i fossil energi.
- At investeringer i **udvinding af kul** er etisk problematiske, og særdeles risikable og uden udsigt til gevinst, fordi den globale udvikling lægger væsentlige strukturelle bånd på den fortsatte udvinding og afbrænding af kul. Under hensyntagen til at minimere eventuelle økonomiske tab bør disse investeringer derfor afvikles snarest muligt og allersnarest inden udgangen af 2018.
- At investeringer i **højrisikable olie-/gasprojekter** (defineret som forekomster med udvindingsomkostninger større end 75-95 USD/tønde) er investeringer som nødvendigvis vil blive tabsgivende og som bør nedbringes og afvikles snarest muligt. Mindst 1/3 af de kendte olieforekomster skal forblive i jorden, hvis den globale temperaturstigning skal holdes under 2 grader, og det er især disse mindre rentable olieforekomster, som er i umiddelbar risiko for at blive værdiløse. Det er derfor vigtigt for MP Pensions medlemmer, at vi får afhændet investeringerne snarest muligt. De højrisikable udvindingsprojekter omfatter fx udvinding fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Det er projekter, hvor der samtidig knytter sig høje miljæriskici til udvindingen.

2. Den accelererende klimakrise tilsiger handling:

Global opvarmning truer den menneskelige civilisation, og udvinding og afbrænding af fossile brændstoffer er den væsentligste årsag til denne opvarmning. Truslen fra den globale opvarmning tilsiger derfor, at verden har behov for en markant og hastig omstilling fra fossil energi til vedvarende CO₂-neutrale teknologier til at producere energi, væsentligst sol-, vind- og vandkraft.

Det Internationale Energi Agentur har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes, hvis vi skal holde os under 2 graders global temperaturstigning. Det betyder, at disse "ikke-brændbare fossile reserver" vil miste deres værdi. Opgjort på de forskellige brændsler skal mindst 80% kul, mindst 50% gas og mindst 33% af olien forblive i jorden. Carbon Tracker Initiative har beregnet, at verdenssamfundets målsætning om max 2 graders temperaturstigning kun kan nås, hvis olieselskaberne ikke fortsætter med at investere i en lang række urentable projekter med produktionspriser over 75-95 USD/tønde.

3. Udfasningen af fossil energi, og omstillingen til grøn energi vil accelerere:

Med Paris-aftalen har verdenssamfundet nu indgået en bindende global klimaaftale, som hurtigt vil accelerere udviklingen mod flere og mere klimavenlige teknologier. I takt med at de accelererende klimaforandringer medfører stigende tab af menneskeliv og ødelæggelse af infrastruktur i stor skala, da vil udnyttelse af fossile brændsler i stigende grad blive pålagt restriktioner og afgifter, samt blive mål for aktivisme og modstand fra civilsamfundet som man allerede ser i dag i, fx i forbindelse med tjæresand i Canada. En række lande og regioner har sat ambitiøse målsætninger for deres reduktion af drivhusgasser. I et stigende antal byer, regioner og lande er brug af fossile brændsler nu desuden pålagt afgifter, eller indgår i en eller anden form for CO₂-kvotesystem som medfører en pris på CO₂-udledning. Eksempelvis er der nu, trods fraværet af en global pris på udledning af CO₂, godt 35 lande, herunder Europa og Kina, svarende til godt 40 % af klodens befolkning, som allerede indgår, eller snart vil indgå i et CO₂-kvotehandelsystem med en pris på CO₂ [5]. Eftersom kul har det største CO₂-indhold pr. energienhed, så vil kulafbrænding rammes ekstra hårdt af CO₂-afgifter. Den respekterede og uafhængige engelske tænketank Carbon Tracker Initiative har kraftigt understreget, at markedsværdien for kul går ned. Ikke som en del af en konjunktuel udvikling, men

af markedsstrukturelle grunde. Værdifaldet er derfor permanent og ikke reversibelt, påpeger tænketanken. Kulbranchen har således i løbet af de sidste 3-4 år tabt over halvdelen af dens værdi, mens det gennemsnitlige markedsindeks er gået markant op. I selve kul-sektoren er der altså kun én udvikling: nedad. Kulpriser går ned, afkast går ned og aktiekurserne går ned.

Udviklingen vil altså uafvendeligt – også globalt – gå mod billigere og mere klimavenlige vedvarende energikilder som sol og vind. En række lande giver desuden endnu støtte til vedvarende energi for at fremme udbredelsen af klimavenlige energiproduktion. Men vedvarende energi er allerede i dag økonomisk konkurrencedygtig med fossile brændsler til strømproduktion, eksempelvis for sol i Texas [6], vind i Marokko [7] og sol og vind i Chile [8]. Også i Danmark har Energistyrelsen meldt klart ud, at landmøllebaseret strøm allerede i dag er den billigste energikilde [9]. Den tyske bankgigant Deutsche Bank, fortæller ligeledes at prisen på solceller er faldet med 60 procent i løbet af de seneste år, og at den vil falde yderligere 40 procent frem til slutningen af 2017 [10]. Det viser sig også i den europæiske omlægning af energiforsyningen, hvor der eksempelvis i 2014 blev installeret 11.791 megawatt vind, mens der blev lukket mere kul- og gaskraft, end der blev åbnet [11]. Og i takt med at de klimavenlige teknologier bliver billigere, mens fossile brændsler pålægges yderligere afgifter, så stiger det forretningsmæssige potentiale for, og dermed udbredelsen af vedvarende energi.

4. Opfattelsen af en øget risiko for en "carbon boble" og "stranded Assets" breder sig i hele verden:

Når analyser fra anerkendte institutioner som Det Internationale Energi Agentur og FNs klimapanel konkluderer at verden maksimalt kan afbrænde 1/3 af verdens kendte fossile reserver, og at 2/3 af verdens fossile reserver dermed ikke kan afbrændes, så er der en "carbon boble" og dermed vil en meget væsentlig del af disse "ikke-brændbare fossile ressourcer" miste deres værdi. Når de fossile brændsler fremover bliver pålagt gradvist større forureningsafgifter, så bliver de gradvist mindre profitable, hvorfor investeringer i både kul, gas og olie i stigende grad vil være usikre. Denne analyse støttedes allerede af tidligere klima- og energiminister Martin Lidegaard tilbage i 2013 [12], og FNs chefklimaforhandler Christiana Figueres har deklareret at "stranded assets" allerede nu er et faktum som fossil-branchen må forholde sig til [13]. Senest har også Bank of Englands governor, Mark Carney, i september 2015 advaret om at "investors face potentially huge

risks from assets of literally unburnable fossil fuels" [14]. James Rutherford, investeringsansvarlig i Hermes (som arbejder med investment management for bl.a. Unipension), udtalte for nyligt: "If you are a coal miner, you're just not a business we would invest in today, because it's not a good business. The business model is being completely marginalized – I don't see the investment case" [15].

En række af de største virksomheder indenfor den fossile industri, eksempelvis Exxon Mobil har indtil videre hårdnakket benægtet eksistensen af "stranded assets", og Exxon har i April 2014 meldt offentligt ud, at deres olie og gas reserver ikke er i risiko for at blive "stranded", fordi de anser det for usandsynligt at verden går imod en "low carbon path" [16]. At fossil-sektoren generelt ignorerer denne risiko understreges således af, at der ifølge et estimat fra Carbon Tracker Initiative globalt anvendes ca. 4.400 milliarder kroner på efterforskning efter flere fossile brændsler [17]. Aktionærer i Exxon Mobil, som eksempelvis MP Pension, bidrager således i øjeblikket fortsat til at understøtte efterforskning og udvinding af flere fossile reserver som, hvis de udnyttes, vil medføre temperaturstigninger på 3, 4 eller måske 5 grader. Det kortsigtede motiv for sådan efterforskning er at stabilisere aktiekursen (selskabets værdi er bl.a. bestemt af størrelsen af dets reserver af fossile brændsler), men på længere sigt vil denne logik enten føre til betydelige tab (disse reservers værdi annulleres da brændslerne ikke kan udnyttes) eller klimamændringer i et omfang der vil betyde menneskelige omkostninger på et globalt niveau vi kun vanskeligt kan fatte. Ansvarlige aktionærer må, med andre ord, trække sig fra selskaber der således hovedløst gambler med vore penge og vor fælles fremtid for kortsigtet vinding.

5. Som det mest klimaskadelige brændsel, så er efterspørgslen efter kul på retur

At særligt investeringer i kulindustrien er risikable understreges i en rapport "The window for thermal coal investment is closing" udgivet af den amerikanske storbank Goldman Sachs [18]. Rapporten slår fast at æraen med kul som en central komponent i verdens energiforsyning hastigt nærmer sig sin afslutning. En række faktorer peger på at kulforbruget vil reduceres kraftigt i den kommende årrække, og det afspejles allerede nu i kraftigt reducerede investeringer i kulindustrien. Også det anerkendte analysefirma Wood Mackenzie vurderer, at med de nuværende kulpriser er 65% af den nuværende produktion urentabel [19]. Selv i Kina, som er verdens største kulforbrugende land, har man i 2014

set en nedgang i kulforbruget [20]. Kina har tillige officielt erklæret at stoppe for tilladelse af nye kulminer indtil år 2019, og man er i gang med at lukke tusindvis af kulminer [21].

6. Et stigende antal långivere og investorer trækker sig ud af CO₂-tunge industrier.

Af både klimamæssige og økonomiske årsager har en række statslige institutioner som Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Verdensbanken kraftigt reduceret investering og långivning til særligt kul-industrien. Men også antallet af private investorer som trækker investeringer ud af fossile virksomheder stiger hastigt. Listen af private investorer der har besluttet at trække sig ud af kul eller andre fossile investeringer tæller således bla. det norske pensionsselskab Storebrand (Juli 2013) [22], den hollandske storbank Rabobank (Juli 2013), det Australske pensionsselskab LGS (September 2014), den statsligt kontrollerede Svenske AP Fond 2 (Oktober 2014) [23], det norske pensionsselskab KLP (December 2014) [24], den nordiske storbank Nordea (Januar 2015) [25], Danmarks største pensionsselskab PFA (Januar 2015), pensionsselskabet PKA (Januar 2015) [26], Oslo Kommune (Marts 2015) [27], Church of England (April 2015) [28], storbankerne Citigroup, Credit Agricole og Bank of America (oktober 2015) [29], Københavns Kommune (Januar 2016) [30], den Californiske pensionskasse Calstrs (Februar 2016) [31].

Mest bemærkelsesværdigt har Norges Oliefond (Februar 2015) af økonomiske årsager frasolgt en række kulselskaber samt selskaber aktive i olieudvinding fra tjæresand [32]. Når verdens største fond frasælger kul og tjæresand af økonomiske årsager, tager vi det som et klart vidnesbyrd om, at investorer nu vurderer at risikoen for "stranded assets" er helt reel. I september 2014 frasolgte Rockefeller Foundation en række aktiver i fossil energi, og også en af verdens mest succesfulde investorer, Warren Buffet har frasolgt alle sine aktier (4 mia dollars) i verdens største olieselskab Exxon Mobile [33]. Et stigende antal investorer har desuden taget beslutning om eksplicit at indrette deres investeringer efter 2-graders målsætningen, således Britiske Environment Agency pension fund (Oktober 2015) [34] og den australske Commonwealth Bank (November 2015) [35]. At et stigende antal investorer nu søger udenom fossil investeringer er ydermere tydeliggjort ved at også kendte indeksleverandører som MSCI og FTSE nu leverer produkter som danner baggrund for fossilfri investeringer.

7. Udviklingen presser virksomheder til at reducere højrisikable investeringer og justere forretningen mod en grøn omstilling

Nogle vil argumentere, at de eksisterende energiproducenter, herunder fossilselskaberne, kunne blive nøglen til omstillingen til vedvarende energi. Dette synspunkt har indtil nu fundet meget ringe faktisk støtte i de historiske kendsgerninger, og på trods af den stigende anerkendelse af truslen fra global opvarmning og klimaforandringer, så har ingen af de store virksomheder indenfor kul-, gas- og olie helt frivilligt ønsket at lade sig transformere fra fossilt baserede virksomheder til energiselskaber, som leverer CO₂-neutral energi. I stedet fortsætter de fleste med at investere i ny efterforskning og udvinding af kul, olie og gas - hvilket, som nævnt, skyldes en kortsigtet interesse i at holde aktiekursen oppe.

De første tegn på en ny udvikling spores dog nu langsomt, og for nyligt valgte de tyske energiproducenter EON og RWE at adskille deres virksomheder i 2 dele, hhv. en virksomhed baseret på traditionel kernekraft og fossil energi, og et selskab baseret primært på vedvarende energi, således for at tilpasse sig fremtidens energimarked [36, 37]. Og selv det store olie- og gas-selskab Shell, som tilbage i maj 2014 meldte (offentligt) ud at "*Shells fossile reserver ender ikke som Stranded Assets*" [38], har for nyligt meldt ud - sammen med BP - at man nu vil se nærmere på, om virksomhedernes investeringer faktisk kan betale sig, når verdenssamfundet skal sikre at temperaturen maksimalt kan tåle 2°C graders opvarmning. Shell har dog indtil for ganske nylig valgt at fortsætte den højrisikable efterforskning efter nye olie-kilder i Arktis [39], og det er endnu uklart om Shell vil genoptage efterforskningen i Arktis.

8. Frasalg er en sikring mod tab

Det har fra forskellige sider været fremført - også fra Unipension - at et frasalg af aktiver i verdens 200 største kul-, olie-, og gasselskaber dels vil medføre et lave afkast, og dels være ulovligt hvis det kan godtgøres at det reducerer pensionsafkastet. Vi deler slet ikke denne opfattelse. Når mængden af de fossile reserver er flerfold større end den mængde som ansvarligt kan udvindes og afbrændes, så er der en overhængende risiko for en CO₂-boble, som truer med at gøre investeringer i kul, olie og gas værdiløse. Vi ser derfor frasalg som en helt central måde at mindske risiko og undgå værditab på. En række finansanalytikere deler samme opfattelse. Finansbureauet Bloomberg og andre har for nyligt meldt ud, at olieinvesteringer måske er mere

risikable end de fleste investorer er klar over [40, 41], og Bank of England har meldt ud, at eftersom størstedelen af de fossile brændsler må blive i jorden, så bør alle fossilselskaber deklare overfor deres investorer hvordan deres forretningsmodel bliver påvirket [42, 43]. For nyligt syntes også olieselskabet BP at anerkende at stranded assets er en reel risiko [44].

At investeringer i fossil energi i stigende omfang er forbundet med risiko er blevet klart efter det seneste kraftige olieprisfald, og de afledte fald i aktiekursen for hele fossilbranchen. En række uafhængige analyser har således vist, at en fossilfri-aktieportefølje har givet et langt bedre afkast end en fossil-holdig aktieportefølje [45, 46]. Dagbladet Børsen kunne allerede for et år siden fortælle, at den lave oliepris over få måneder kostede investorer mere end 2.290 milliarder kroner på grund af olie- og gas-selskabernes aktiekurstab [47]. En analyse fra WWF Verdensnaturfredningsfonden har tidligere vist, at Unipensions investeringer iblandt 15 højrisiko olie- og gasselskaber var faldet med 20% af deres kursværdi over en 4 måneders periode fra september 2014 – januar 2015 [48], et tab som dog i det sidste års tid utvivlsomt er vokset yderligere.

Også aktiekursen for danske AP Møller Mærsk er faldet med omkring 50% i takt med olieprisens fald, og de lave oliepriser vil helt grundlæggende sætte spørgsmålstegn ved lønsomheden af AP Møller Mærsk's planlagte investeringer efter nye olie- og gaskilder [49, 50], ligesom et stort antal kul, olie og gas-selskaber allerede er gået konkurs [51, 52].

At olieprisen nu er historisk lav skyldes primært at udbuddet overstiger efterspørgslen, fordi OPEC-landene har besluttet ikke at reducere i deres olieproduktion. Dette har sandsynligvis sin baggrund i den analyse, som både internationale [53] og danske [54] energi-analytikere har bragt for dagen: Saudi-Arabien har nu erkendt carbon-boblen, risikoen for stigende politisk indgriben overfor brugen af fossile brændsler, og kraftigt stigende konkurrence fra billigere vedvarende energi, og man sælger derfor nu billigt ud af olien før tidspunktet indtræffer, hvor de ikke kan sælge olien mere.

Fremtidsudsigterne er altså ganske usikre for oliebranchen, hvilket Danske Banks chefstrategs udsagn om olieindustrien bestyrker: *“Det er en industri, der ligger og venter på, at der ikke er brug for den længere. Fremtidens indtjening ligger i de grønne teknologier”* [55]. Også en oliehistoriker udtrykker det meget klart:

“Oliebranchen står foran en strukturel nedgang” [56], og selv Det Internationale Energiagentur har været ude og advare mod investeringer i fossil energi [57].

At investeringer i fossil energi for alvor er forbundet med høj risiko er altså blevet åbenlys. Tiden hvor investeringer i fossil energi var en sikker investering med gode afkast er ovre. Og de mange udmeldinger om en branche under pres er i stigende grad ved at overbevise investorer om, at tiden er kommet til at flytte pengene væk fra risikable investeringer i kul, olie og gas og over til mindre risikable energiprojekter, som ikke ødelægger planetens klima.

9. Business as usual er ikke en farbar vej og sætter MP Pension i et dårligt lys

Ifølge en WWF-rapport fra 2014 så var Unipensions investeringer i de største olie- og gasselskaber så store, at de potentielle CO₂-udledninger herfra var 241 ton pr medlem, hvilket er langt over gennemsnittet for de øvrige store danske pensionselskaber på 42 ton.

Når Unipension fortsat har hele 1,13 milliarder kr. investeret i aktier blandt 44 af verdens største kul, olie og gasselskaber, så gør vi (pensionsmedlemmerne) os også ansvarlige i at fremme anvendelsen af fossil energi, og dermed til forøgelsen af den globale opvarmning. Det fremsatte forslag omhandler konkret frasalget af 19 kulselskaber med en samlet aktieværdi på omtrent 210 Mio. DKK, svarende til cirka 0,5 % af Unipensions samlede aktieinvesteringer på 41,5 mia. DKK eller cirka 0,2 % af Unipension samlede formue på 115 mia. DKK. Hvad angår olie/gasselskaber, så berører forslaget investeringer i 25 olie/gasselskaber med en samlet aktieinvestering på omtrent 925 mio. DKK, svarende til cirka 0,8 % af Unipensions samlede formue.

Med disse endnu ganske store investeringer i fossil energi, så udsætter MP Pension sig ikke alene for en enormt stor økonomisk risiko. Det bibringer også pensionskassen et så dårligt renommé at det vil føre til utilfredse pensionskunder, og i takt med at den øvrige danske pensionsbranche i stigende grad flytter investeringer væk fra risikable fossil-investeringer, så vil MP Pensions rygte forværres [58]. Juridiske eksperter vurderer desuden, at investeringschefer risikerer retslige følger, hvis de ikke i passende grad tager højde for de store risici der er knyttet til klimaforandringer [59]. At fastholde investeringer i selskaber som Exxon Mobil, som nu er under retslig anklage i USA for at have løjet om klimaforandring er også problematisk. Exxon er

under anklage, efter at Inside Climate News og The Los Angeles Times har afdækket at Exxons egne forskere i årtier har vidst at klimaforandringerne ville reducere isdækket over Arktis, med den potentielle økonomisk lukrative sideeffekt, at det ville give bedre muligheder for at udvinde olie i Arktis, et område hvor Exxon i øvrigt selv købte en række olieefterforskningstilladelser. Samtidig har Exxon været en af de mest trofaste økonomiske støtter af en række klimaskeptiske tænketanke, lobbygrupper og forskere. Overfor offentligheden og overfor investorer underspillede Exxons ledelse bevidst - og måske ulovligt - betydningen af global opvarmning og klimaforandringer [4].

At fortsætte status quo står i stor kontrast til den globale klimaafteale i Paris og med Danmarks officielle målsætning om at blive uafhængig af fossile brændsler i 2050, en målsætning som er helt afhængig af, at vores fælles investeringer også understøtter den grønne omstilling. Ligeledes har FNs generaldirektør Ban Ki-Moon klart opfordret pensionsselskaber til at reducere investeringer i fossile brændsler og øge de grønne investeringer.

Derfor mener vi, at fastholdelse af investeringer i kul-, olie- og gas-virksomheder udgør en stor og unødigt risiko for vores pensionsudbetaling, ligesom det er uforæneligt med et ønske om at vores pensionsopsparing skal sikre en tryk fremtid for os og for vores medmennesker, børn og børnebørn. Vi opfordrer derfor MPs bestyrelse til at revurdere investeringspolitikken, så vi medlemmer kan se vores børn og børnebørn i øjnene og sige, at vi ikke aktivt med vores pensionspenge bidrog til fremtidige klimakatastrofer.

Forslag, henstillinger eller anmodninger med tilsvarende hensigt fremsættes eller behandles i foråret 2016 også på generalforsamlingen i følgende pensionskasser: Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyr læger (PJD), Arkitekternes Pensionskasse (AP), Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP), Danske Civil- og Akademiingeniørers Pensionskasse (DIP), Ingeniørsammenslutningens Pensionskasse (ISP), Lægernes Pensionskasse (LPK) og i AP Pension.

10. Liste over MP Pensions investeringer i verdens 100 største børsnoterede kulselskaber og 100 største børsnoterede olie/gas-selskaber:

Firma	Aktiekursværdi	Kul eller Olie/Gas	Firma	Aktiekursværdi	Kul eller Olie/Gas
1 AP MOELLER MAERSK A/S B	239.453.000	Olie/gas	24 RIO TINTO PLC	9.910.002	Kul
2 AP MOELLER MAERSK A/S A	146.082.500	Olie/gas	25 BHP BILLITON PLC	9.869.178	Kul
3 OCCIDENTAL PETROLEUM CORP	65.765.679	Olie/gas	26 JAMES RIVER GROUP HOLDINGS L	8.592.104	Kul
4 BP PLC	54.592.628	Olie/gas	27 RWE AG	8.288.796	Kul
5 LUKOIL Oil Company PJSC (ADR) GB	53.952.523	Olie/gas	28 PDC ENERGY INC	7.426.976	Olie/gas
6 TOTAL SA	47.594.800	Olie/gas	29 CESC LTD	6.670.178	Kul
7 EXXON MOBIL CORP	40.958.858	Olie/gas	30 Vale SA Pref A (ADR)	6.609.993	Kul
8 ENI SPA	39.661.833	Olie/gas	31 SINOPEC KANTONS HOLDINGS	6.350.178	Olie/gas
9 ROYAL DUTCH SHELL PLC- B SHS	37.984.881	Olie/gas	32 ARCELORMITTAL	6.292.183	Kul
10 MITSUBISHI CORP	35.833.130	Kul	33 ROYAL DUTCH SHELL PLC- A SHS	5.863.894	Olie/gas
11 CHEVRON CORP	34.536.096	Olie/gas	34 NOBLE CORP PLC	5.728.316	Olie/gas
12 BASF SE	31.739.673	Olie/gas	35 MARUBENI CORP	5.069.140	Kul
13 CANADIAN NATURAL RESOURCES	28.237.131	Olie/gas	36 ANGLO AMERICAN PLC	4.823.309	Kul
14 MITSUI & CO LTD	24.583.249	Kul	37 STATOIL ASA	4.772.072	Olie/gas
15 ITOCHU CORP	22.613.213	Kul	38 ALLETE INC	3.767.780	Kul
16 MARATHON PETROLEUM CORP	22.266.342	Olie/gas	39 GLENCORE PLC	2.941.396	Kul
17 BHP BILLITON LIMITED	20.607.016	Kul	40 ANGLO AMERICAN PLC	2.477.874	Kul
18 Vale SA (ADR)	15.922.856	Kul	41 IDEMITSU KOSAN CO LTD	1.693.330	Kul
19 BHP Billiton Plc (ZA)	15.808.542	Olie/gas	42 SANTOS LTD	1.252.087	Olie/gas
20 AGL RESOURCES INC	13.120.172	Kul	43 SUNCOR ENERGY INC	353.207	Olie/gas
21 REPSOL SA	11.283.910	Olie/gas	44 WPX ENERGY INC	267.235	Olie/gas
22 JX HOLDINGS INC	11.134.415	Olie/gas			
23 INPEX CORP	10.954.096	Olie/gas	TOTALT	1.133.705.771	

Kilde: Unipension, Januar 2016

Referencer:

[1] Fossil Free Indexes: The Carbon Underground 2015

<http://fossilfreeindexes.com/research/the-carbon-underground/>

[2] Carbon Tracker: Carbon supply cost curves: Evaluating financial risk of oil capital expenditures

<http://www.carbontracker.org/wp-content/uploads/2014/09/CTI-Oil-Report-Oil-May-2014-13-05.pdf>

[3] IIGCC: Investor Expectations: Oil and Gas Company Strategy. Supporting investor engagement on carbon asset risk.

http://www.iigcc.org/files/publication-files/2014_Investor_Expectations_Oil_and_Gas_Company_Strategy.pdf

[4] As Exxon Faces Investigation, Investors Renew Pressure for Stronger Climate Stance

<http://insideclimatenews.org/news/12012016/exxon-mobil-under-investigation-climate-change-science-shareholder-resolutions-investors>

[5] Here's How Countries All Over the World Are Making Polluters Pay

<http://www.motherjones.com/environment/2015/02/cap-and-trade-countries>

[6] World's Cheapest Solar Power Lands In Austin, Texas – Under 4¢/kWh! (Sort Of)

<http://cleantechnica.com/2015/07/02/worlds-cheapest-solar-power-lands-in-austin-texas-under-4¢/kwh-sort-of/>

[7] New Low For Wind Energy Costs: Morocco Tender Averages \$US30/MWh

<http://cleantechnica.com/2016/01/18/new-low-for-wind-energy-costs-morocco-tender-averages-us30mwh/>

[8] Green Energy Boom Helps Chile Contain Surging Power Prices

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-01-28/green-energy-boom-helps-chile-contain-surging-power-prices>

[9] Analyse: Vindmøller på land producerer Danmarks billigste strøm - alt inklusive

<http://ing.dk/artikel/analyse-vindmoeller-paa-land-producerer-danmarks-billigste-stroem-alt-inklusive-172015>

[10] Why solar costs will fall another 40% in just two years

<http://reneweconomy.com.au/2015/why-solar-costs-will-fall-another-40-in-just-two-years-21235>

[11] Europæisk vind slog gas og kul i 2014

<http://energiwatch.dk/secure/Energinyt/Renewables/article7434767.ece>

[12]. Lidegaard: Pas på, at investeringerne ikke går tabt

<http://www.information.dk/476934>

[13]. UN climate chief: Carbon bubble is now a reality

<http://www.rtcc.org/2015/01/20/un-climate-chief-carbon-bubble-is-now-a-reality/>

[14]. Mark Carney warns investors face 'huge' climate change losses

<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/622de3da-66e6-11e5-97d0-1456a776a4f5.html#axzz3vyzTt5W9>

[15] HERMES Investment Management: "Turning down the heat - our approach to managing carbon risk in investment portfolios. December 2015.

<https://www.hermes-investment.com/wp-content/uploads/2015/12/Hermes-Corporate-Turning-Down-the-Heat-011215.pdf>

[16] Exxon Mobil dismisses climate change risks to future growth

<http://www.rtcc.org/2014/04/01/exxon-mobil-dismisses-climate-change-risks-to-future-growth/>

[17]. Carbon Tracker: Investors challenge fossil fuel companies.

<http://www.carbontracker.org/news/investors-challenge-fossil-fuel-companies/>

[18] Goldman Sachs rapport "The window for thermal coal investment is closing".

http://thinkprogress.org/wp-content/uploads/2013/08/GS_Rocks__Ores_-_Thermal_Coal_July_2013.pdf

[19] Coal Mining's Financial Failures: Two Thirds of World's Production Now Unprofitable

<http://www.desmogblog.com/2015/12/21/coal-s-financial-fail-two-thirds-world-s-production-now-unprofitable>

[20] China 2014 coal output seen down 2.5 pct, first drop in a decade.

<http://www.reuters.com/article/2015/01/29/china-economy-output-coal-idUSL4N0UZ3PO20150129>

[21] China shutting another 4,300 coal mines

<http://www.mining.com/china-shutting-another-4300-coal-mines/>

[22] Storebrand reduces carbon exposure in investments - 19 companies excluded

<http://www.storebrand.no/site/stb.nsf/Pages/newsdesk.html#/news/storebrand-reduces-carbon-exposure-in-investments-19-companies-excluded-62954>

[23] Second AP Fund to divest holdings in a number of fossil-fuel based energy companies

<http://www.ap2.se/en/Financial-information/Press-releases/2014/second-ap-fund-to-divest-holdings-in-a-number-/>

[24] KLP boosts investment in renewables and reduces in coal

<http://english.klp.no/about-klp/klp-boosts-investment-in-renewables-and-reduces-in-coal-1.28994>

[25] Nordea sætter kulindustrien på den sorte liste

<http://www.information.dk/522943>

[26] Finansfolk advarer mod investeringer i kul og olie

<http://politiken.dk/oekonomi/ressourceoekonomi/ECE2510561/finansfolk-advarer-mod-investeringer-i-kul-og-olie/>

[27] Oslo legger kull på hylla

<http://www.nrk.no/ostlandssendingen/oslo-sier-nei-til-kullkraft-1.12233809>

[28] Church of England ends investments in heavily polluting fossil fuels

<http://www.theguardian.com/environment/2015/apr/30/church-of-england-ends-investments-in-heavily-polluting-fossil-fuels>

[29] Citigroup, Citing Climate Change, Will Reduce Coal Financing

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-05/citigroup-citing-climate-change-will-reduce-financing-for-coal>

[30] København sælger sine fossile aktier

<http://www.information.dk/559827>

[31] California Teachers Pension to Divest U.S. Thermal Coal Assets

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-02-04/california-teachers-pension-to-divest-u-s-thermal-coal-assets>

[32] World's biggest sovereign wealth fund dumps dozens of coal companies

<http://www.theguardian.com/environment/2015/feb/05/worlds-biggest-sovereign-wealth-fund-dumps-dozens-of-coal-companies>

[33] Warren Buffett sælger samtlige ExxonMobil-aktier

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article7460507.ece

[34] UK Environment Agency divests in landmark move to help meet 2C limit

<http://www.theguardian.com/environment/2015/oct/19/uk-environment-agency-divests-landmark-move-help-meet-2c-limit>

[35] Commonwealth bank to reveal 2 degree globalwarming plans

<http://www.afr.com/business/mining/commonwealth-bank-to-reveal-2-degree-global-warming-plans-20151104-gkqtm>

[36] German energy giant E.ON splits into renewable & fossil fuel companies

<http://rt.com/business/210291-germany-eon-split-company/>

[37] E.ON completes split of fossil fuel and renewable operations

<http://www.theguardian.com/environment/2016/jan/04/eon-completes-split-of-fossil-fuel-and-renewable-operations>

[38] Shell dismisses Carbon Bubble concept as 'alarmist'

<http://www.rtcc.org/2014/05/19/shell-dismisses-carbon-bubble-concept-as-alarmist/>

[39] Shell urges shareholders to accept climate resolution

<http://www.theguardian.com/environment/2015/jan/29/shell-urges-shareholders-to-accept-climate-change-resolution>

[40] Oil Investors May Be Running Off a Cliff They Can't See

<http://www.bloomberg.com/news/2014-12-02/oil-investors-may-be-running-off-a-cliff-they-can-t-see.html>

[41] What Are The Financial Risks Of Climate Change?

<http://www.ibtimes.com/what-are-financial-risks-climate-change-1833160>

[42] Mark Carney: most fossil fuel reserves can't be burned

<http://www.theguardian.com/environment/2014/oct/13/mark-carney-fossil-fuel-reserves-burned-carbon-bubble>

[43] Bank of England warns of huge financial risk from fossil fuel investments

<http://www.theguardian.com/environment/2015/mar/03/bank-of-england-warns-of-financial-risk-from-fossil-fuel-investments>

[44] Oil unlikely to ever be fully exploited because of climate concerns - BP

<http://www.theguardian.com/environment/2015/oct/13/oil-unlikely-to-ever-be-fully-exploited-because-of-climate-concerns-bp>

[45] Thoughts on the 2014 Performance of the FFIUS

<http://fossilfreeindexes.com/2015/01/20/thoughts-2014-performance-ffi-us/>

[46] Divestment outperforms conventional portfolios for the past 5 years

<https://www.businessspectator.com.au/article/2015/2/16/energy-markets/divestment-outperforms-conventional-portfolios-past-5-years>

[47] Oliefald dræner investorer for 2500 mia kr

http://investor.borsen.dk/artikel/1/298591/oliefald-draener_investorer_for_2500_mia_kr.html

[48] WWF analyse af Unipensions aktieværditab iblandt 15 højrisiko olie/gas-selskaber i perioden 30.09.2015 - 15.01.2016

<https://bytebucket.org/runevision/ansvarligfremtid/raw/e1c95e1ab5ca54c7f5f082df52f1479e6237c1a4/Source/AnsvarligFremtid/Files/2015-02-14-DanskePensionsopsparinger.pdf?token=421932dbca66eb504327c02f3c8723006b692e64>
(slide 13)

[49] Medie: Olieprisfald rammer Mærsk på investeringer

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article7352147.ece

[50] Maersk-aktien fortsætter ned

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8439268.ece

[51] Amerikanske olie-konkurser hober sig op

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8231081.ece

[52] 2015 sætter rekord i konkursramte olieselskaber i USA

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8330929.ece

[53] Historic moment: Saudi Arabia sees End of Oil Age coming and opens valves on the carbon bubble

<http://www.energypost.eu/historic-moment-saudi-arabia-sees-end-oil-age-coming-opens-valves-carbon-bubble/>

[54] Analyse: Olielande producerer løs, inden alternativ energi tager over

<http://politiken.dk/oekonomi/gloekonomi/ECE2511426/analyse-olielande-producerer-loes-inden-alternativ-energi-tager-over/>

[55] Grønne aktier udkonkurrerer kul og olie

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129349/artikel.html>

[56] Historiker: Nedskæringer vil sprede sig i oliebranchen

<http://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/historiker-nedskaeringer-vil-sprede-sig-i-oliebranchen>

[57] Advarsel fra IEA: Pres på sorte energiaktier

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129647/artikel.html>

[58] Axa IM warns that companies linked to fossil fuels risk their reputations

<http://www.theguardian.com/environment/2015/jan/15/axa-warns-companies-linked-fossil-fuel-risk-reputations>

[59] Fund managers who ignore climate risk 'could face legal action'

<http://www.theguardian.com/environment/2016/feb/10/fund-managers-who-ignore-climate-risk-could-face-legal-action>

Bestyrelsens kommentar

Vi deler bekymringen for klimaet og MP støtter til fulde Paris aftalen (COP21) om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt, og vi vil indrette investeringspolitikken derefter.

I forlængelse heraf har vi lavet en Hensigtserklæring* om vores arbejde med ansvarlige investeringer omfattende alle brancher – og ikke kun fossile.

Vi tager og har taget ansvaret på os og udnytter vores ejerskab til at påvirke både udvindings- og energitunge virksomheder i en mere miljørigtig retning. Vi anser det at søge indflydelse og ikke blot frasalge for at

være den rette vej at gå for at sikre klimaet og for at sikre det bedst mulige afkast til medlemmerne.

MP har aktier for pt. 923 mio. kr. i selskaber nævnt på forslagsstillernes liste svarende til under 1 pct. af de samlede investeringer. MP har ingen aktier i selskaber, hvis primære forretningsområde er kul.

Ifølge lovgivningen er det bestyrelsens ansvar at fastlægge investeringsstrategien, og ansvaret kan derfor ikke overgives til generalforsamlingen.

Vi anbefaler, at forslaget ikke vedtages.

*Hensigtserklæring fra bestyrelsen

Bestyrelsen vil indrette investeringspolitikken indenfor en overordnet ramme, der sikrer, at den understøtter den indgåede globale klimaaftale fra 2015 (Paris aftalen) om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt.

Bestyrelsen vil sikre, at der årligt skriftligt redegøres for hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i for-

bindelse med udøvelsen af aktivt ejerskab overfor fossil-selskaber med henblik på at sikre, at disse selskabers forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med Paris-aftalen, herunder at nå 2° målsætningen og så tæt på 1,5° som muligt.

Det er således bestyrelsens opgave at sikre, at ovenstående udmøntes i praksis.

Bestyrelsens uddybende kommentar

Det overordnede mål med vores investeringer er at sikre det bedst mulige afkast til vores medlemmer. Investeringsporteføljen er derfor sammensat af aktier i forskellige selskaber og i forskellige brancher. MP har aktier for pt. 923 mio. kr. i selskaber nævnt på forslagsstillernes liste over fossile selskaber svarende til under 1 pct. af de samlede investeringer. MP's største

beholdning blandt disse aktier er A. P. Møller - Mærsk med 317 mio. kr. MP har ingen aktier i selskaber hvis primære forretningsområde er kul.

MP støtter fuldt ud Paris-aftalen (COP21)

Vi deler bekymringen for klimaet og MP støtter til fulde den aftale, som blev indgået i Paris under COP21,

om maksimalt 2 graders global opvarmning og så tæt på 1,5 grader som muligt og vi vil indrette investeringspolitikken derefter.

Derfor følger vi en Hensigtserklæring* om vores arbejde med ansvarlige investeringer omfattende alle brancher – og ikke kun fossile.

MP arbejder aktivt med COP21-aftalen

MP understøtter til fulde den indgående globale politiske aftale (Paris Agreement), og har endda medvirket til dens tilblivelse.

Vores arbejde på området kan deles op i et politisk og et praktisk spor.

1. Det politiske spor:

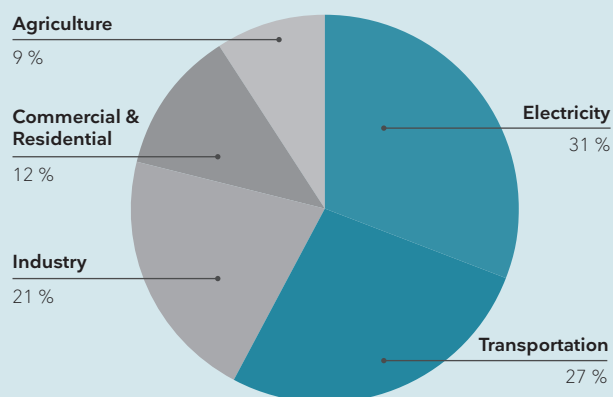
For mest effektivt at kunne påvirke selskaber via dialog, har MP som aktionær brug for regulering af selskabernes adfærd. Via blandt andet vores medlemskab af Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC), underskrivelse af Global Investor Statement on Climate Change siden 2010 og henvendelser til G7-landes finansministre før COP21 har vi signaleret, at verdens regeringer skal vedtage reguleringer, som giver aktionærene stærkere legitimitet til at kræve udvikling i en bestemt retning – i dette tilfælde mod en lavere CO₂-belastning.

2. Det praktiske spor:

Sideløbende med det politiske spor har administrationen siden MP indførte Retningslinjer for ansvarlige investeringer i 2009 været i dialog med selskaber uanset branche om klimarelevante problemstillinger, herunder CO₂ udledning. Relevansen af klimadiskussionerne er forskellig i de forskellige sektorer. Hvad angår CO₂-udledning er det energi-, transport- og landbrugssektoren, hvor relevansen er størst. Selvom Paris Agreement om 2-graders målsætningen først blev vedtaget i december 2015, har vi allerede i løbet af de sidste par år under vores dialoger med selskaberne efterspurgt forretningsstrategier, der viser, hvordan selskaberne vil kunne håndtere 2-graders målsætningen. Det er ikke alle selskaber, der har været lige hurtige og lige samarbejdsvillige. Derfor er vi glade for, at vi nu har Paris Agreement, der styrker MP's muligheder i dialogen med selskaberne. Bl.a. har administrationen allerede igangsat fremsættelse af aktionærforslag til generalforsamlinger i mineselskaberne Rio Tinto og Anglo American, hvor vi kræver en forklaring fra selskaberne på, hvordan de påtæn-

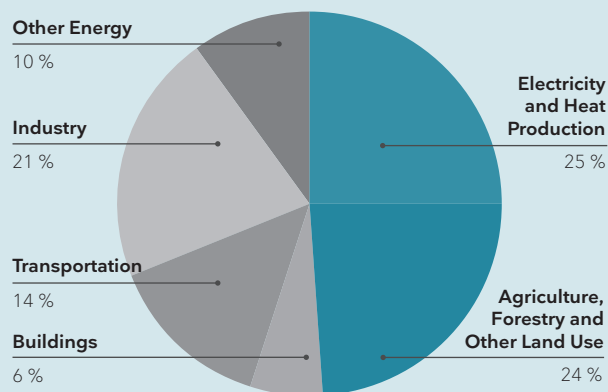
ker at håndtere klimaforandringsrisici og overholde 2-graders målsætningen.

Nedenstående figurer illustrerer kilderne til CO₂-udledning.

Inventory of U.S. Greenhouse Gas Emissions and Sinks: 1990-2013

<http://www3.epa.gov/climatechange/ghgemissions/sources/industry.html>

IPCC (2014) based on global emissions from 2010.

<http://www3.epa.gov/climatechange/ghgemissions/global.html>

Fossile investeringer fylder meget lidt i MP's aktiebeholdning

MP har allerede gennem de senere år fravalgt fossile investeringer – ikke mindst af afkastmæssige årsager. Derfor er vores andel af fossile investeringer allerede i dag lavere end det gennemsnitlige investeringsniveau i dette segment. Omvendt er MP's investeringer i produkter, der bidrager til en miljømæssigt mere bæredygtig økonomi større end det gennemsnitlige investeringsniveau.

MP har ingen aktieinvesteringer i selskaber, hvor kul er hovedaktivitet

MP har siden 2014 valgt ikke at have aktier i selskaber, der er klassificeret som kulaktier ifølge MSCI. MSCI er en meget anvendt og anerkendt organisation, der klassificerer selskaber efter deres hovedaktivitet. MP har selv sagt aktier i selskaber, der også kan have fossile aktiviteter – fx A. P. Møller - Mærsk og Mitsubishi.

Vi tror på, at vi bedst tager ansvar via aktivt ejerskab

MP tager og har altid taget ansvaret for vores investeringer. Vi anser indflydelse gennem investeringer - og ikke frasalg - for at være den bedste vej til at sikre en udvikling hen imod et sundt klima til fremtidens generationer. Vi udnytter vores ejerskab til at påvirke både udvindings- og energitunge virksomheder i en mere miljørigtig retning. Frasalg af aktier vil kun blive anvendt, hvis dialogen med selskaberne gennem vores aktive ejerskab ikke giver de ønskede resultater.

En sådan tilgang, mener vi, er i overensstemmelse med en sund og fornuftig investeringspolitik.

Eksklusion af enkelte brancher løser ikke udfordringen

Medlemsforslaget lægger op til, at eksklusion af bestemte dele af energisektoren vil gøre, at MP opfylder 2-graders målsætningen i sin portefølje. Overholdelse af 2-graders målsætningen afhænger i høj grad af alles forbrugsmønstre. Som forbrugere har vi derfor alle et ansvar. Det er ikke kun energisektoren, men lige så meget transport- og landbrugssektoren, der er de største syndere. Eksklusion af udvalgte dele af energisektoren løser derfor ikke problemet, og gør ikke alene, at MP opfylder en 2-graders målsætning. Vi arbejder således med 2-graders målsætningen i forhold til alle relevante investeringer og ikke kun fossile.

Ansvarlighed er grundlaget for MP's investeringspolitik

Medlemsforslaget omtaler udfasning af "etisk problematiske.....investeringer". MP har ikke retningslinjer for etiske investeringer - MP har retningslinjer for ansvarlige investeringer. Forskellen ligger i, at etiske retningslinjer bygger på subjektive kriterier. Etik handler om moral, om hvad der er godt og dårligt, eller med andre ord - hvad vi kan lide eller ikke lide.

Vurderingen af, om en investering er ansvarlig, bygger på objektive kriterier som globalt vedtagne retningslinjer og ikke mindst internationale konventioner, der

gælder ens for alle og på tværs af selskaber, sektorer og geografiske områder. Vurderingen af, hvilke selskaber der overtræder retningslinjerne afhænger således ikke af, om vi kan lide dem eller ej, men hvorvidt objektivt fastsatte kriterier er overholdt.

Det finansielle marked fungerer i sin prissætning af fossile selskaber

Der er ikke bevis for en systematisk fejl-værdiansættelse af aktiver relateret til fossile brændsler. Det er en forudsætning inden for alle brancher, at der løbende sker en udvikling, hvor en given forretningsmodel risikerer at blive udkonkurreret. Det kan ske af teknologiske, regulatoriske eller politiske årsager. For MP som aktiv investor er en sådan udvikling en naturlig del af evalueringen af hvert enkelt selskab.

MP's tilgang er, at klimarelaterede udfordringer indgår som ét af en række elementer i en investeringsbeslutning. Investeringsbeslutningens sammensætning afspejler dette, og eksponeringen mod fossile brændsler er begrænset på baggrund af de investeringsmæssige betingelser, der er indenfor energiområdet.

Investeringsstrategien bør fortsat være bestyrelsens ansvar

Ifølge lov om finansiel virksomhed er det bestyrelsens ansvar at fastlægge investeringsstrategien, og ansvaret kan derfor ikke overgives til generalforsamlingen. Det er vigtigt at bestyrelsesmandat til at fastlægge investeringsstrategien bibeholdes for at sikre en langsigtet investeringspolitik. Investeringsstrategien skal sikre medlemmerne det bedste afkast ud fra bl.a. objektive aktieanalyser og ikke fastlægges ud fra subjektive vurderinger og udelukkelse af investeringer i et bestemt segment. Når investeringsstrategien er bestyrelsens ansvar, kan bestyrelsen sammensætte den bedste investeringsportefølje med det bedst mulige afkast til medlemmerne.

Hvad stemmes der om?

Det er selve forslaget, der skal stemmes om. I den udstrækning, at begrundelsen er mere vidtrækkende end selve forslaget, så har forslagets ordlyd forrang.

Vi anbefaler, at forslaget ikke vedtages.

Forslag 8: Redegørelse for aktivt ejerskab

Stillere:

Alex Larsen, Anders Løvenskjold Holm, Andreas Brandrup Elkjær, Anette Merete Wingård, Anne Elisabeth Lindegaard, Anne Mette Zenner Boisen, Anne Signe Schrøder, Annegrethe Jørgensen, Arne Nielsen Hansen, Bente Schmidt Nielsen, Betty Sander Laursen, Birgit Sterll, Brian Benjamin Hansen, Camilla Jonassen, Casper Christiansen, Charlotte Henriette Mathiassen, Charlotte Liv Berner, Charlotte Palludan, Dagmar Kappel Andersen, Dan Vesalainen Hirslund, Didde Dalkvist, Ditte Vesterager Christensen, Dorte Hørlück Lundsager, Eigil Christiansen, Elisabeth Friis-Rødel, Ellen Birgitte Rasmussen, Erik Rømer Brandt, Finn Outzen Kapel, Frede Madsen, Frederick Juliussen, Gunver Louise Bennekou, Hanna Lundblad, Hanne Merete Willert, Hanne Tofte Jespersen, Hans Christian Dorf, Hans Meltofte, Hans Peder From, Hans Pedersen, Hans-Henrik Storskov, Heidi Durhuus, Henning Schroll, Henriette Svendstrup Knudsen, Henrik Gottlieb, Henrik Hegelund Lange, Henrik Tarp Vang, Ida Charlotte Leisner, Ingrid Wawra, Iver Jakobsen, James Avery, Janne Foghmar, Jens Böcher, Jens Muff Hansen, Jens Pedersen, Jens Thorup Jensen, Jeppe Læssøe, Jeppe Milthers, Johan Keller, Jonas Thyregod, Josephine Graham Grosso, Julie Dahl Møller, Julie Mejse Münter Lassen, Jørgen Christian Bang, Jørgen Kirkegaard, Jørgen Villy Fenhann, Kasper Grosman Michelsen, Katarina Held, Kirsten Luun Nautrup, Kirsten Mary Kapel, Kjeld Allan Thrane Larsen, Lars Ahlin, Lars Kjerulf Petersen, Lars Vinther Schmidt, Laura Gilliam, Lene Bech Hilsberg, Lill Bau Palmblad, Lise Fogh, Lise-Lotte Schmidt-Kallesøe, Maja Grønkjær, Maria Palmvang, Marian Nielsen, Marianne Tasca, Marie Louise Holmer, Merete Hjorth Jensen, Merete Wendler, Mette Bohr, Mikala Klint, Mogens Buch-Hansen, Morten Madsen, Morten Ougaard, Nana Øland Frederiksen, Niels Bandholm, Niels Rosendal Jensen, Ole Stage, Oliver Maurice Adams, Per Clausen, Per Thorbjørn Delphin, Pernille Bangsgaard Jensen, Pernille Grue, Pernille Louise Hagen, Pernille Nielsen, Peter Fabricius, Peter Klenow With, Peter Longsholm Jølbæk, Peter Magnussen, Phillip Schepelern Bøgh, Pia Isert, Pia Lykke Nielsen, Rasmus Münster, Rasmus Skov Larsen, Ronnie Fibæk Hansen, Sigrid Lauenborg Dahl, Sigrid Rita Andersen, Sisse Rask Ditlev, Steen Folke, Stefan Sommer, Susanne Vendelbo Flydtkjær, Sussanne Blegaa, Sven Erik Halse, Sven-Erik Holgersen, Sysse Engberg, Søren Have, Søren Jensen, Søren Ortvad, Søren Ring Ibsen, Theo Askov, Thomas Brinck Vikstrøm, **Thomas Meinert Larsen**, Thomas Niebuhr, Thomas Phillipsen, Thorkild Kjærgaard, Tina Schmidt, Tina Sparre, Tom Kold, Tommy Brøndum Olsen, Torben Hviid, Trine Finne Loo, Trine Stauning Willert, Trine Thorup Andersen, Troels Holm, Tryggve Sveinbjørnsson, Tue Magnussen, Uffe Kaels Auring, Uffe Peter Nielsen, Ulla Hauer, Vagn Olsen, Vibeke Andersen, Åse Christiansen

Forslag

Generalforsamlingen forpligter bestyrelsen til årligt at skriftligt redegøre for hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i forbindelse med udøvelsen af aktivt ejerskab overfor fossil-selskaber med henblik på at sikre,

at disse selskabers forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med Paris-aftalen, herunder at nå 2-graders målsætningen og så tæt på 1,5 grader som muligt.

Begrundelse

Global opvarmning truer menneskelig civilisation. Det Internationale Energi Agentur og FNs klimapanel har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes hvis vi vil undgå accelererende klimaforandringer. Disse reserver mister derfor deres værdi. Per 31.12.2015 har Unipension 1,13 mia. kr. investeret

i 44 af verdens 200 største kul, olie og gasselskaber, herunder i økonomisk højrisikable olieudvindingsprojekter. Det er uforeneligt med at vores pensionsinvesteringer skal sikre os en tryk pensionisttilværelse og en tryk fremtid for vores medmennesker, børn og børnebørn.

Uddybende begrundelse

Forslaget indebærer at MP Pension tilsigter at kunne afvikle højrisikable investeringer i verdens 100 største kulselskaber baseret på selskabernes totale reserver af kul, som defineret ud fra oversigten ”Carbon Underground 200” som indeksleverandøren Fossil Free Indexes producerer og opdaterer årligt [1].

Højrisikable olieudvindingsprojekter defineres ud fra rapporter fra finanstænketanken Carbon Tracker Initiative (CTI), hvis analyser viser at højrisikable olieudvindingsprojekter er projekter, der kræver en oliepris over 75-95 USD/tønde for at være lønsomme. En så høj pris vil imidlertid næppe forekomme i et fremtidigt scenarie med en politisk regulering der sikrer en global opvarmning på maksimalt 2 grader, eller så tæt på 1,5 grader som muligt [2]. Denne type projekter omfatter typisk de fleste ukonventionelle kilder som udvinding af olie fra tjæresand, samt udvinding af olie fra dybhavsboringer og fra udvinding i Arktis.

Brug af aktivt ejerskab i forhold til fossilselskaber tænkes udført ud fra retningslinjerne i den guide som investorsammenslutningen Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) har udarbejdet til hjælp for sine medlemmer, herunder UNIPENSION, for at gennemføre en dialog med kul, olie og gasselskaber [3].

Den foreslåede dialog kan således tage udgangspunkt i CTIs analyser og IIGCCs guide i forhold til de selskaber som MP Pension er medejder af, herunder særligt i forhold til MP Pensions 10 største aktieposter i fossil energi, herunder selskaber som AP Møller Mærsk, Occidental Petroleum, BP, Lukoil, Total, Exxon Mobil, Eni, Shell, Chevron og BASF.

Det aktive ejerskab skal udføres ved konkret stillingtagen til relevante resolutionsforslag, der fremsættes ved olieselskabernes generalforsamling, eksempelvis de forslag som er fremsat ved Exxon Mobiles kommende generalforsamling i maj 2016 [4].

Forslaget tilsigter, at pensionskassen via aktivt ejerskab i perioden frem til 2018 kan påvirke kulmine-selskaberne til at sælge eller lukke deres kulminer inden udgangen af 2018, således at MP Pensions investeringer i disse selskaber ikke behøver at frasælges. Forslaget lægger også op til at pensionsselskabet via aktivt ejerskab overfor fossilselskaber i porteføljen får disse fossilselskaber til at afvikle deres projekter inden-

for udvinding af olie fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Såfremt en sådan dialog ikke er frugtbar indenfor en kortere årrække (dog maksimalt 3 år), så bør pensionskassen afvikle sine investeringer i disse selskaber.

Forslagets krav om afrapportering af aktivt ejerskab skal ske skriftligt som en del af den årlige CSR-rapport og gøres tilgængelig på UNIPENSIONS hjemmeside.

1. De to centrale begrundelser for det fremsatte forslag:

A: Klimaet samt hensynet til kommende generationer

En pensionskasse bør medvirke til en tryk og stabil pensionstilværelse for dets medlemmer. Vi ønsker at videregive en verden til os selv som pensionister samt til vores børn og børnebørn, hvor der er social stabilitet og hvor livsbetingelserne i hvert fald ikke er blevet forringet i vor tid. Klimaforandringer er imidlertid en både teknisk og social trussel mod et stabilt samfund. Vi ønsker derfor ikke at medvirke til at finansiere de virksomheder, som bidrager mest direkte til klimaforandringerne.

Den netop indgåede politiske og juridisk bindende klimaaftale i Paris (Paris-aftalen) er en tydelig tilkendegivelse af, at verdens politikere nu har givet hinanden endegyldigt håndslag på, at samtlige lande i verden, rige som fattige, skal bidrage til at holde den globale opvarmning på maksimalt 2 grader, og gerne så tæt på 1,5 grader som muligt. Også i Danmark har et bredt folketingsflertal vedtaget, at Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler inden 2050. Sagt med andre ord, så er verdenssamfundet sat på en skrap ”decarboniserings-kur”, som indenfor få årtier på det nærmeste helt og aldeles vil fjerne brugen af fossile brændsler. Pensionskasserne bør støtte op om disse mål ved at flytte investeringer væk fra fossil energi.

B: Ønsket om stabile økonomiske afkast

En pensionskasse bør sikre gode, sikre og stabile afkast til sine medlemmer af de midler, kassen forvalter. Det indebærer bl.a. omhyggelig vurdering og afvejning af de risici, der er forbundet med pensionskassens investeringer. I den nuværende situation er det vores vurdering:

- At Unipension over de sidste par år **har haft endog særdeles store tab på investeringer** i både kul-, olie- og gasselskaber set i forhold til værditilvæksten i Unipensions øvrige investeringer. Disse tab kunne til dels være undgået, hvis man i tide havde efterlevet medlemmernes ønske og beslutning om at reducere investeringer i fossil energi.
- At investeringer i **udvinding af kul** er etisk problematiske, og særdeles risikable og uden udsigt til gevinst, fordi den globale udvikling lægger væsentlige strukturelle bånd på den fortsatte udvinding og afbrænding af kul. Under hensyntagen til at minimere eventuelle økonomiske tab bør disse investeringer derfor afvikles snarest muligt og allersenenest inden udgangen af 2018.
- At investeringer i **højrisikable olie-/gasprojekter** (defineret som forekomster med udvindingsomkostninger større end 75-95 USD/tønne) er investeringer som nødvendigvis vil blive tabsgivende og som bør nedbringes og afvikles snarest belejligt. Mindst 1/3 af de kendte olieforekomster skal forblive i jorden, hvis den globale temperaturstigning skal holdes under 2 grader, og det er især disse mindre rentable olieforekomster, som er i umiddelbar risiko for at blive værdiløse. Det er derfor vigtigt for MP Pensions medlemmer, at vi får afhændet investeringerne snarest muligt. De højrisikable udvindingsprojekter omfatter fx udvinding fra tjæresand, dybhavsboringer og udvinding i Arktis. Det er projekter, hvor der samtidig knytter sig høje miljørisici til udvindingen.

2. Den accelererende klimakrise tilsiger handling:

Global opvarmning truer den menneskelige civilisation, og udvinding og afbrænding af fossile brændstoffer er den væsentligste årsag til denne opvarmning. Truslen fra den globale opvarmning tilsiger derfor, at verden har behov for en markant og hastig omstilling fra fossil energi til vedvarende CO₂-neutrale teknologier til at producere energi, væsentligst sol-, vind- og vandkraft.

Det Internationale Energi Agentur har konkluderet at 2/3 af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes, hvis vi skal holde os under 2 graders global temperaturstigning. Det betyder, at disse "ikke-brændbare fossile reserver" vil miste deres værdi. Opgjort på de forskellige brændsler skal mindst 80% kul, mindst 50% gas og mindst 33% af olien forblive i jorden. Carbon Tracker Initiative har beregnet, at verdenssamfundets

målsætning om max 2 graders temperaturstigning kun kan nås, hvis olieselskaberne ikke fortsætter med at investere i en lang række urentable projekter med produktionspriser over 75-95 USD/tønne.

3. Udfasningen af fossil energi, og omstillingen til grøn energi vil accelerere:

Med Paris-aftalen har verdenssamfundet nu indgået en bindende global klimaaftale, som hurtigt vil accelerere udviklingen mod flere og mere klimavenlige teknologier. I takt med at de accelererende klimaforandringer medfører stigende tab af menneskeliv og ødelæggelse af infrastruktur i stor skala, da vil udnyttelse af fossile brændsler i stigende grad blive pålagt restriktioner og afgifter, samt blive mål for aktivisme og modstand fra civilsamfundet som man allerede ser i dag i, fx i forbindelse med tjæresand i Canada. En række lande og regioner har sat ambitiøse målsætninger for deres reduktion af drivhusgasser. I et stigende antal byer, regioner og lande er brug af fossile brændsler nu desuden pålagt afgifter, eller indgår i en eller anden form for CO₂-kvotesystem som medfører en pris på CO₂-udledning. Eksempelvis er der nu, trods fraværet af en global pris på udledning af CO₂, godt 35 lande, herunder Europa og Kina, svarende til godt 40 % af klodens befolkning, som allerede indgår, eller snart vil indgå i et CO₂-kvotehandelssystem med en pris på CO₂ [5]. Eftersom kul har det største CO₂-indhold pr. energienhed, så vil kulafbrænding rammes ekstra hårdt af CO₂-afgifter. Den respekterede og uafhængige engelske tænketank Carbon Tracker Initiative har kraftigt understreget, at markedsværdien for kul går ned. Ikke som en del af en konjunktuel udvikling, men af markedsstrukturelle grunde. Værdifaldet er derfor permanent og ikke reversibelt, påpeger tænketanken. Kulbranchen har således i løbet af de sidste 3-4 år tabt over halvdelen af dens værdi, mens det gennemsnitlige markedsindeks er gået markant op. I selve kul-sektoren er der altså kun én udvikling: nedad. Kulpriser går ned, afkast går ned og aktiekurserne går ned.

Udviklingen vil altså uafvendeligt – også globalt – gå mod billigere og mere klimavenlige vedvarende energikilder som sol og vind. En række lande giver desuden endnu støtte til vedvarende energi for at fremme udbredelsen af klimavenlige energiproduktion. Men vedvarende energi er allerede i dag økonomisk konkurrencedygtig med fossile brændsler til strømproduktion, eksempelvis for sol i Texas [6], vind i Marokko [7] og sol og vind i Chile [8]. Også i Danmark har Energistyrelsen meldt klart ud, at landmøllebaseret strøm allerede i dag

er den billigste energikilde [9]. Den tyske bankgigant Deutsche Bank, fortæller ligeledes at prisen på solceller er faldet med 60 procent i løbet af de seneste år, og at den vil falde yderligere 40 procent frem til slutningen af 2017 [10]. Det viser sig også i den europæiske omlægning af energiforsyningen, hvor der eksempelvis i 2014 blev installeret 11.791 megawatt vind, mens der blev lukket mere kul- og gaskraft, end der blev åbnet [11]. Og i takt med at de klimavenlige teknologier bliver billigere, mens fossile brændsler pålægges yderligere afgifter, så stiger det forretningsmæssige potentiale for, og dermed udbredelsen af vedvarende energi.

4. Opfattelsen af en øget risiko for en "carbon boble" og "stranded Assets" breder sig i hele verden:

Når analyser fra anerkendte institutioner som Det Internationale Energi Agentur og FNs klimapanel konkluderer at verden maksimalt kan afbrænde 1/3 af verdens kendte fossile reserver, og at 2/3 af verdens fossile reserver dermed ikke kan afbrændes, så er der en "carbon boble" og dermed vil en meget væsentlig del af disse "ikke-brændbare fossile ressourcer" miste deres værdi. Når de fossile brændsler fremover bliver pålagt gradvist større forureningsafgifter, så bliver de gradvist mindre profitable, hvorfor investeringer i både kul, gas og olie i stigende grad vil være usikre. Denne analyse støttedes allerede af tidligere klima- og energiminister Martin Lidegaard tilbage i 2013 [12], og FNs chefklimaforhandler Christiana Figueres har erklæret at "stranded assets" allerede nu er et faktum som fossil-branchen må forholde sig til [13]. Senest har også Bank of Englands governor, Mark Carney, i september 2015 advaret om at "investors face potentially huge risks from assets of literally unburnable fossil fuels" [14]. James Rutherford, investeringsansvarlig i Hermes (som arbejder med investment management for bl.a. Unipension), udtalte for nyligt: *"If you are a coal miner, you're just not a business we would invest in today, because it's not a good business. The business model is being completely marginalized - I don't see the investment case"* [15].

En række af de største virksomheder indenfor den fossile industri, eksempelvis Exxon Mobil har indtil videre hårdnakket benægtet eksistensen af "stranded assets", og Exxon har i April 2014 meldt offentligt ud, at deres olie og gas reserver ikke er i risiko for at blive "stranded", fordi de anser det for usandsynligt at verden går imod en "low carbon path" [16]. At fossil-sektoren generelt ignorerer denne risiko understreges således af, at der ifølge et estimat fra Carbon Tracker Initiative

globalt anvendes ca. 4.400 milliarder kroner på efterforskning efter flere fossile brændsler [17]. Aktionærer i Exxon Mobil, som eksempelvis MP Pension, bidrager således i øjeblikket fortsat til at understøtte efterforskning og udvinding af flere fossile reserver som, hvis de udnyttes, vil medføre temperaturstigninger på 3, 4 eller måske 5 grader. Det kortsigtede motiv for sådan efterforskning er at stabilisere aktiekursen (selskabets værdi er bl.a. bestemt af størrelsen af dets reserver af fossile brændsler), men på længere sigt vil denne logik enten føre til betydelige tab (disse reservers værdi annulleres da brændslerne ikke kan udnyttes) eller klimændringer i et omfang der vil betyde menneskelige omkostninger på et globalt niveau vi kun vanskeligt kan fatte. Ansvarlige aktionærer må, med andre ord, trække sig fra selskaber der således hovedløst gambler med vore penge og vor fælles fremtid for kortsigtet vinding.

5. Som det mest klimaskadelige brændsel, så er efterspørgslen efter kul på retur

At særligt investeringer i kulindustrien er risikable understreges i en rapport *"The window for thermal coal investment is closing"* udgivet af den amerikanske storbank Goldman Sachs [18]. Rapporten slår fast at æraen med kul som en central komponent i verdens energiforsyning hastigt nærmer sig sin afslutning. En række faktorer peger på at kulforbruget vil reduceres kraftigt i den kommende årrække, og det afspejles allerede nu i kraftigt reducerede investeringer i kulindustrien. Også det anerkendte analysefirma Wood Mackenzie vurderer, at med de nuværende kulpriser er 65% af den nuværende produktion urentabel [19]. Selv i Kina, som er verdens største kulforbrugende land, har man i 2014 set en nedgang i kulforbruget [20]. Kina har tillige officielt erklæret at stoppe for tilladelse af nye kulminer indtil år 2019, og man er i gang med at lukke tusindvis af kulminer [21].

6. Et stigende antal långivere og investorer trækker sig ud af CO₂-tunge industrier.

Af både klimamæssige og økonomiske årsager har en række statslige institutioner som Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Verdensbanken kraftigt reduceret investering og långivning til særligt kul-industrien. Men også antallet af private investorer som trækker investeringer ud af fossile virksomheder stiger hastigt. Listen af private investorer der har besluttet at trække sig ud af kul eller andre fossile investeringer tæller således bl.a. det norske pensionsselskab Storebrand (Juli 2013) [22], den hollandske storbank Rabobank (Juli 2013), det Australske pensionsselskab LGS (Septem-

ber 2014), den statsligt kontrollerede Svenske AP Fond 2 (Oktober 2014) [23], det norske pensionsselskab KLP (December 2014) [24], den nordiske storbank Nordea (Januar 2015) [25], Danmarks største pensionsselskab PFA (Januar 2015), pensionsselskabet PKA (Januar 2015) [26], Oslo Kommune (Marts 2015) [27], Church of England (April 2015) [28], storbankerne Citigroup, Credit Agricole og Bank of America (oktober 2015) [29], Københavns Kommune (Januar 2016) [30], den Californiske pensionskasse Calstrs (Februar 2016) [31].

Mest bemærkelsesværdigt har Norges Oliefond (Februar 2015) af økonomiske årsager frasolgt en række kulselskaber samt selskaber aktive i olieudvinding fra tjæresand [32]. Når verdens største fond frasælger kul og tjæresand af økonomiske årsager, tager vi det som et klart vidnesbyrd om, at investorer nu vurderer at risikoen for "stranded assets" er helt reel. I september 2014 frasolgte Rockefeller Foundation en række aktiver i fossil energi, og også en af verdens mest succesfulde investorer, Warren Buffet har frasolgt alle sine aktier (4 mia dollars) i verdens største olieselskab Exxon Mobile [33]. Et stigende antal investorer har desuden taget beslutning om eksplicit at indrette deres investeringer efter 2-graders målsætningen, således Britiske Environment Agency pension fund (Oktober 2015) [34] og den australske Commonwealth Bank (November 2015) [35]. At et stigende antal investorer nu søger udenom fossil investeringer er ydermere tydeliggjort ved at også kendte indeksleverandører som MSCI og FTSE nu leverer produkter som danner baggrund for fossilfri investeringer.

7. Udviklingen presser virksomheder til at reducere højrisikable investeringer og justere forretningen mod en grøn omstilling

Nogle vil argumentere, at de eksisterende energiproducenter, herunder fossilselskaberne, kunne blive nøglen til omstillingen til vedvarende energi. Dette synspunkt har indtil nu fundet meget ringe faktuel støtte i de historiske kendsgerninger, og på trods af den stigende anerkendelse af truslen fra global opvarmning og klimaforandringer, så har ingen af de store virksomheder indenfor kul-, gas- og olie helt frivilligt ønsket at lade sig transformere fra fossilt baserede virksomheder til energiselskaber, som leverer CO₂-neutral energi. I stedet fortsætter de fleste med at investere i ny efterforskning og udvinding af kul, olie og gas - hvilket, som nævnt, skyldes en kortsigtet interesse i at holde aktiekursen oppe.

De første tegn på en ny udvikling spores dog nu lang-

somt, og for nyligt valgte de tyske energiproducenter EON og RWE at adskille deres virksomheder i 2 dele, hhv. en virksomhed baseret på traditionel kernekraft og fossil energi, og et selskab baseret primært på vedvarende energi, således for at tilpasse sig fremtidens energimarked [36, 37]. Og selv det store olie- og gas-selskab Shell, som tilbage i maj 2014 meldte (offentligt) ud at "*Shells fossile reserver ender ikke som Stranded Assets*" [38], har for nyligt meldt ud - sammen med BP - at man nu vil se nærmere på, om virksomhedernes investeringer faktisk kan betale sig, når verdenssamfundet skal sikre at temperaturen maksimalt kan tåle 2°C graders opvarmning. Shell har dog indtil for ganske nylig valgt at fortsætte den højrisikable efterforskning efter nye oliekluder i Arktis [39], og det er endnu uklart om Shell vil genoptage efterforskningen i Arktis.

8. Frasalg er en sikring mod tab

Det har fra forskellige sider været fremført - også fra Unipension - at et frasalg af aktiver i verdens 200 største kul-, olie-, og gasselskaber dels vil medføre et lavere afkast, og dels være ulovligt hvis det kan godtgøres at det reducerer pensionsafkastet. Vi deler slet ikke denne opfattelse. Når mængden af de fossile reserver er flerfold større end den mængde som ansvarligt kan udvindes og afbrændes, så er der en overhængende risiko for en CO₂-boble, som truer med at gøre investeringer i kul, olie og gas værdiløse. Vi ser derfor frasalg som en helt central måde at mindske risiko og undgå værditab på. En række finansanalytikere deler samme opfattelse. Finansbureauet Bloomberg og andre har for nyligt meldt ud, at olieinvesteringer måske er mere risikable end de fleste investorer er klar over [40, 41], og Bank of England har meldt ud, at eftersom størstedelen af de fossile brændsler må blive i jorden, så bør alle fossilselskaber deklare overfor deres investorer hvordan deres forretningsmodel bliver påvirket [42, 43]. For nyligt syntes også olieselskabet BP at anerkende at stranded assets er en reel risiko [44].

At investeringer i fossil energi i stigende omfang er forbundet med risiko er blevet klart efter det seneste kraftige olieprisfald, og de afledte fald i aktiekursen for hele fossilbranchen. En række uafhængige analyser har således vist, at en fossilfri-aktieportefølje har givet et langt bedre afkast end en fossilholdig aktieportefølje [45, 46]. Dagbladet Børsen kunne allerede for et år siden fortælle, at den lave oliepris over få måneder kostede investorer mere end 2.290 milliarder kroner på grund af olie- og gas-selskabernes aktiekurstab [47].

En analyse fra WWF Verdensnaturfredningsfonden har tidligere vist, at Unipensions investeringer iblandt 15 højrisiko olie- og gasselskaber var faldet med 20% af deres kursværdi over en 4 måneders periode fra september 2014 – januar 2015 [48], et tab som dog i det sidste års tid utvivlsomt er vokset yderligere.

Også aktiekursen for danske AP Møller Mærsk er faldet med omkring 50% i takt med olieprisens fald, og de lave oliepriser vil helt grundlæggende sætte spørgsmålstegn ved lønsomheden af AP Møller Mærskes planlagte investeringer efter nye olie- og gaskilder [49, 50], ligesom et stort antal kul, olie og gas-selskaber allerede er gået konkurs [51, 52].

At olieprisen nu er historisk lav skyldes primært at udbuddet overstiger efterspørgslen, fordi OPEC-landene har besluttet ikke at reducere i deres olieproduktion. Dette har sandsynligvis sin baggrund i den analyse, som både internationale [53] og danske [54] energi-analytikere har bragt for dagen: Saudi-Arabien har nu erkendt carbon-boblen, risikoen for stigende politisk indgriben overfor brugen af fossile brændsler, og kraftigt stigende konkurrence fra billigere vedvarende energi, og man sælger derfor nu billigt ud af olien før tidspunktet indtræffer, hvor de ikke kan sælge olien mere.

Fremtidsudsigterne er altså ganske usikre for oliebranchen, hvilket Danske Banks chefstrategs udsagn om olieindustrien bestyrker: *“Det er en industri, der ligger og venter på, at der ikke er brug for den længere. Fremtidens indtjening ligger i de grønne teknologier”* [55]. Også en oliehistoriker udtrykker det meget klart: *“Oliebranchen står foran en strukturel nedgang”* [56], og selv Det Internationale Energiagentur har været ude og advare mod investeringer i fossil energi [57].

At investeringer i fossil energi for alvor er forbundet med høj risiko er altså blevet åbenlys. Tiden hvor investeringer i fossil energi var en sikker investering med gode afkast er ovre. Og de mange udmeldinger om en branche under pres er i stigende grad ved at overbevise investorer om, at tiden er kommet til at flytte pengene væk fra risikable investeringer i kul, olie og gas og over til mindre risikable energiprojekter, som ikke ødelægger planetens klima.

9. Business as usual er ikke en farbar vej og sætter MP Pension i et dårligt lys

Ifølge en WWF-rapport fra 2014 så var Unipensions in-

vesteringer i de største olie- og gasselskaber så store, at de potentielle CO₂-udledninger herfra var 241 ton pr medlem, hvilket er langt over gennemsnittet for de øvrige store danske pensionselskaber på 42 ton.

Når Unipension fortsat har hele 1,13 milliarder kr. investeret i aktier blandt 44 af verdens største kul, olie og gasselskaber, så gør vi (pensionsmedlemmerne) os også ansvarlige i at fremme anvendelsen af fossil energi, og dermed til forøgelsen af den globale opvarmning. Det fremsatte forslag omhandler konkret et muligt frasalg af 19 kulselskaber med en samlet aktieværdi på omtrent 210 Mio. DKK, svarende til cirka 0,5 % af Unipensions samlede aktieinvesteringer på 41,5 mia. DKK eller cirka 0,2 % af Unipension samlede formue på 115 mia. DKK. Hvad angår olie/gasselskaber, så berører forslaget investeringer i 25 olie/gasselskaber med en samlet aktieinvestering på omtrent 925 mio. DKK, svarende til cirka 0,8 % af Unipensions samlede formue.

Med disse endnu ganske store investeringer i fossil energi, så udsætter MP Pension sig ikke alene for en enormt stor økonomisk risiko. Det bibringer også pensionskassen et så dårligt renommé at det vil føre til utilfredse pensionskunder, og i takt med at den øvrige danske pensionsbranche i stigende grad flytter investeringer væk fra risikable fossil-investeringer, så vil MP Pensions rygte forværres [58]. Juridiske eksperter vurderer desuden, at investeringschefer risikerer retslige følger, hvis de ikke i passende grad tager højde for de store risici der er knyttet til klimaforandringer [59]. At fastholde investeringer i selskaber som Exxon Mobil, som nu er under retslig anklage i USA for at have løjet om klimaforandring er også problematisk. Exxon er under anklage, efter at Inside Climate News og The Los Angeles Times har afdækket at Exxons egne forskere i årtier har vidst at klimaforandringerne ville reducere isdækket over Arktis, med den potentielle økonomisk lukrative sideeffekt, at det ville give bedre muligheder for at udvinde olie i Arktis, et område hvor Exxon i øvrigt selv købte en række olieefterforskningsstilladelser. Samtidig har Exxon været en af de mest trofaste økonomiske støtter af en række klimaskeptiske tænketanke, lobbygrupper og forskere. Overfor offentligheden og overfor investorer underspillede Exxons ledelse bevidst – og måske ulovligt – betydningen af global opvarmning og klimaforandringer [4].

At fortsætte status quo står i stor kontrast til den globale klimaaftale i Paris og med Danmarks officielle målsætning om at blive uafhængig af fossile brændsler i

2050, en målsætning som er helt afhængig af, at vores fælles investeringer også understøtter den grønne omstilling. Ligeledes har FNs generaldirektør Ban Ki-Moon klart opfordret pensionselskaber til at reducere investeringer i fossile brændsler og øge de grønne investeringer.

Derfor mener vi, at fastholdelse af investeringer i kul-, olie- og gas-virksomheder udgør en stor og unødigt risiko for vores pensionsudbetaling, ligesom det er uforneligt med et ønske om at vores pensionsopsparing skal sikre en tryk fremtid for os og for vores medmennesker, børn og børnebørn. Vi opfordrer derfor MPs bestyrelse til at revurdere investeringspolitikken, så vi

medlemmer kan se vores børn og børnebørn i øjnene og sige, at vi ikke aktivt med vores pensionspenge bidrog til fremtidige klimakatastrofer.

Forslag, henstillinger eller anmodninger med tilsvarende hensigt fremsættes eller behandles i foråret 2016 også på generalforsamlingen i følgende pensionskasser: Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrslæger (PJD), Arkitekternes Pensionskasse (AP), Juristernes og Økonomernes Pensionskasse (JØP), Danske Civil- og Akademiingeniørers Pensionskasse (DIP), Ingeniørsammenslutningens Pensionskasse (ISP), Lægernes Pensionskasse (LPK) og i AP Pension.

10. Liste over MP Pensions investeringer i verdens 100 største børsnoterede kulselskaber og 100 største børsnoterede olie/gas-selskaber:

Firma	Aktiekursværdi	Kul eller Olie/Gas	Firma	Aktiekursværdi	Kul eller Olie/Gas
1 AP MOELLER- MAERSK A/S- B	239.453.000	Olie/gas	24 RIO TINTO PLC	9.910.002	Kul
2 AP MOELLER- MAERSK A/S- A	146.082.500	Olie/gas	25 BHP BILLITON PLC	9.869.178	Kul
3 OCCIDENTAL PETROLEUM CORP	65.765.679	Olie/gas	26 JAMES RIVER GROUP HOLDINGS L	8.592.104	Kul
4 BP PLC	54.592.628	Olie/gas	27 RWE AG	8.288.796	Kul
5 LUKOIL Oil Company PJSC (ADR) GB	53.952.523	Olie/gas	28 PDC ENERGY INC	7.426.976	Olie/gas
6 TOTAL SA	47.594.800	Olie/gas	29 CESC LTD	6.670.178	Kul
7 EXXON MOBIL CORP	40.958.858	Olie/gas	30 Vale SA Pref A (ADR)	6.609.993	Kul
8 ENI SPA	39.661.833	Olie/gas	31 SINOPEC KANTONS HOLDINGS	6.350.178	Olie/gas
9 ROYAL DUTCH SHELL PLC- B SHS	37.984.881	Olie/gas	32 ARCELORMITTAL	6.292.183	Kul
10 MITSUBISHI CORP	35.833.130	Kul	33 ROYAL DUTCH SHELL PLC- A SHS	5.863.894	Olie/gas
11 CHEVRON CORP	34.536.096	Olie/gas	34 NOBLE CORP PLC	5.728.316	Olie/gas
12 BASF SE	31.739.673	Olie/gas	35 MARUBENI CORP	5.069.140	Kul
13 CANADIAN NATURAL RESOURCES	28.237.131	Olie/gas	36 ANGLO AMERICAN PLC	4.823.309	Kul
14 MITSUI & CO LTD	24.583.249	Kul	37 STATOIL ASA	4.772.072	Olie/gas
15 ITOCHU CORP	22.613.213	Kul	38 ALLETE INC	3.767.780	Kul
16 MARATHON PETROLEUM CORP	22.266.342	Olie/gas	39 GLENCORE PLC	2.941.396	Kul
17 BHP BILLITON LIMITED	20.607.016	Kul	40 ANGLO AMERICAN PLC	2.477.874	Kul
18 Vale SA (ADR)	15.922.856	Kul	41 IDEMITSU KOSAN CO LTD	1.693.330	Kul
19 BHP Billiton Plc (ZA)	15.808.542	Olie/gas	42 SANTOS LTD	1.252.087	Olie/gas
20 AGL RESOURCES INC	13.120.172	Kul	43 SUNCOR ENERGY INC	353.207	Olie/gas
21 REPSOL SA	11.283.910	Olie/gas	44 WPX ENERGY INC	267.235	Olie/gas
22 JX HOLDINGS INC	11.134.415	Olie/gas			
23 INPEX CORP	10.954.096	Olie/gas			
			TOTALT	1.133.705.771	

Kilde: Unipension, Januar 2016

Referencer:

[1] Fossil Free Indexes: The Carbon Underground 2015

<http://fossilfreeindexes.com/research/the-carbon-underground/>

[2] Carbon Tracker: Carbon supply cost curves: Evaluating financial risk of oil capital expenditures

<http://www.carbontracker.org/wp-content/uploads/2014/09/CTI-Oil-Report-Oil-May-2014-13-05.pdf>

[3] IIGCC: Investor Expectations: Oil and Gas Company Strategy. Supporting investor engagement on carbon asset risk.

http://www.iigcc.org/files/publication-files/2014_Investor_Expectations_Oil_and_Gas_Company_Strategy.pdf

[4] As Exxon Faces Investigation, Investors Renew Pressure for Stronger Climate Stance

<http://insideclimatenews.org/news/12012016/exxon-mobil-under-investigation-climate-change-science-shareholder-resolutions-investors>

[5] Here's How Countries All Over the World Are Making Polluters Pay

<http://www.motherjones.com/environment/2015/02/cap-and-trade-countries>

[6] World's Cheapest Solar Power Lands In Austin, Texas – Under 4¢/kWh! (Sort Of)

<http://cleantechnica.com/2015/07/02/worlds-cheapest-solar-power-lands-in-austin-texas-under-4¢A2kwh-sort-of/>

[7] New Low For Wind Energy Costs: Morocco Tender Averages \$US30/MWh

<http://cleantechnica.com/2016/01/18/new-low-for-wind-energy-costs-morocco-tender-averages-us30mwh/>

[8] Green Energy Boom Helps Chile Contain Surging Power Prices

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-01-28/green-energy-boom-helps-chile-contain-surging-power-prices>

[9] Analyse: Vindmøller på land producerer Danmarks billigste strøm - alt inklusive

<http://ing.dk/artikel/analyse-vindmoeller-paa-land-producerer-danmarks-billigste-stroem-alt-inklusive-172015>

[10] Why solar costs will fall another 40% in just two years

<http://reneweconomy.com.au/2015/why-solar-costs-will-fall-another-40-in-just-two-years-21235>

[11] Europæisk vind slog gas og kul i 2014

<http://energiwatch.dk/secure/Energinyt/Renewables/article7434767.ece>

[12]. Lidegaard: Pas på, at investeringerne ikke går tabt

<http://www.information.dk/476934>

[13]. UN climate chief: Carbon bubble is now a reality

<http://www.rtcc.org/2015/01/20/un-climate-chief-carbon-bubble-is-now-a-reality/>

[14]. Mark Carney warns investors face 'huge' climate change losses

<http://www.ft.com/intl/cms/s/0/622de3da-66e6-11e5-97d0-1456a776a4f5.html#axzz3vyzTt5W9>

[15] HERMES Investment Management: "Turning down the heat - our approach to managing carbon risk in investment portfolios. December 2015.

<https://www.hermes-investment.com/wp-content/uploads/2015/12/Hermes-Corporate-Turning-Down-the-Heat-011215.pdf>

[16] Exxon Mobil dismisses climate change risks to future growth

<http://www.rtcc.org/2014/04/01/exxon-mobil-dismisses-climate-change-risks-to-future-growth/>

[17]. Carbon Tracker: Investors challenge fossil fuel companies.

<http://www.carbontracker.org/news/investors-challenge-fossil-fuel-companies/>

[18] Goldman Sachs rapport "The window for thermal coal investment is closing".

http://thinkprogress.org/wp-content/uploads/2013/08/GS_Rocks__Ores_-_Thermal_Coal_July_2013.pdf

[19] Coal Mining's Financial Failures: Two Thirds of World's Production Now Unprofitable

<http://www.desmogblog.com/2015/12/21/coal-s-financial-fail-two-thirds-world-s-production-now-unprofitable>

[20] China 2014 coal output seen down 2.5 pct, first drop in a decade.

<http://www.reuters.com/article/2015/01/29/china-economy-output-coal-idUSL4N0UZ3PO20150129>

[21] China shutting another 4,300 coal mines

<http://www.mining.com/china-shutting-another-4300-coal-mines/>

[22] Storebrand reduces carbon exposure in investments - 19 companies excluded

<http://www.storebrand.no/site/stb.nsf/Pages/newsdesk.html#/news/storebrand-reduces-carbon-exposure-in-investments-19-companies-excluded-62954>

[23] Second AP Fund to divest holdings in a number of fossil-fuel based energy companies

<http://www.ap2.se/en/Financial-information/Press-releases/2014/second-ap-fund-to-divest-holdings-in-a-number-/>

[24] KLP boosts investment in renewables and reduces in coal

<http://english.klp.no/about-klp/klp-boosts-investment-in-renewables-and-reduces-in-coal-1.28994>

[25] Nordea sætter kulindustrien på den sorte liste

<http://www.information.dk/522943>

[26] Finansfolk advarer mod investeringer i kul og olie

<http://politiken.dk/oekonomi/ressourceoekonomi/ECE2510561/finansfolk-advarer-mod-investeringer-i-kul-og-olie/>

[27] Oslo legger kull på hylla

<http://www.nrk.no/ostlandssendingen/oslo-sier-nei-til-kullkraft-1.12233809>

[28] Church of England ends investments in heavily polluting fossil fuels

<http://www.theguardian.com/environment/2015/apr/30/church-of-england-ends-investments-in-heavily-polluting-fossil-fuels>

[29] Citigroup, Citing Climate Change, Will Reduce Coal Financing

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-10-05/citigroup-citing-climate-change-will-reduce-financing-for-coal>

[30] København sælger sine fossile aktier

<http://www.information.dk/559827>

[31] California Teachers Pension to Divest U.S. Thermal Coal Assets

<http://www.bloomberg.com/news/articles/2016-02-04/california-teachers-pension-to-divest-u-s-thermal-coal-assets>

[32] World's biggest sovereign wealth fund dumps dozens of coal companies <http://www.theguardian.com/environment/2015/feb/05/worlds-biggest-sovereign-wealth-fund-dumps-dozens-of-coal-companies>

[33] Warren Buffett sælger samtlige ExxonMobil-aktier

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article7460507.ece

[34] UK Environment Agency divests in landmark move to help meet 2C limit

<http://www.theguardian.com/environment/2015/oct/19/uk-environment-agency-divests-landmark-move-help-meet-2c-limit>

[35] Commonwealth bank to reveal 2 degree globalwarming plans

<http://www.afr.com/business/mining/commonwealth-bank-to-reveal-2-degree-global-warming-plans-20151104-gkqtm>

[36] German energy giant E.ON splits into renewable & fossil fuel companies

<http://rt.com/business/210291-germany-eon-split-company/>

[37] E.ON completes split of fossil fuel and renewable operations

<http://www.theguardian.com/environment/2016/jan/04/eon-completes-split-of-fossil-fuel-and-renewable-operations>

[38] Shell dismisses Carbon Bubble concept as 'alarmist'

<http://www.rtcc.org/2014/05/19/shell-dismisses-carbon-bubble-concept-as-alarmist/>

[39] Shell urges shareholders to accept climate resolution

<http://www.theguardian.com/environment/2015/jan/29/shell-urges-shareholders-to-accept-climate-change-resolution>

[40] Oil Investors May Be Running Off a Cliff They Can't See

<http://www.bloomberg.com/news/2014-12-02/oil-investors-may-be-running-off-a-cliff-they-can-t-see.html>

[41] What Are The Financial Risks Of Climate Change?

<http://www.ibtimes.com/what-are-financial-risks-climate-change-1833160>

[42] Mark Carney: most fossil fuel reserves can't be burned

<http://www.theguardian.com/environment/2014/oct/13/mark-carney-fossil-fuel-reserves-burned-carbon-bubble>

[43] Bank of England warns of huge financial risk from fossil fuel investments

<http://www.theguardian.com/environment/2015/mar/03/bank-of-england-warns-of-financial-risk-from-fossil-fuel-investments>

[44] Oil unlikely to ever be fully exploited because of climate concerns - BP

<http://www.theguardian.com/environment/2015/oct/13/oil-unlikely-to-ever-be-fully-exploited-because-of-climate-concerns-bp>

[45] Thoughts on the 2014 Performance of the FFIUS

<http://fossilfreeindexes.com/2015/01/20/thoughts-2014-performance-ffi-us/>

[46] Divestment outperforms conventional portfolios for the past 5 years

<https://www.businessspectator.com.au/article/2015/2/16/energy-markets/divestment-outperforms-conventional-portfolios-past-5-years>

[47] Oliefald dræner investorer for 2500 mia kr

http://investor.borsen.dk/artikel/1/298591/oliefald_draener_investorer_for_2500_mia_kr.html

[48] WWF analyse af Unipensions aktieværditab iblandt 15 højrisiko olie/gas-selskaber i perioden 30.09.2015 - 15.01.2016

<https://bytebucket.org/runevision/ansvarligfremtid/raw/e1c95e1ab5ca54c7f5f082df52f1479e6237c1a4/Source/AnsvarligFremtid/Files/2015-02-14-DanskePensionsopsparinger.pdf?token=421932dbca66eb504327c02f3c8723006b692e64>
(slide 13)

[49] Medie: Olieprisfald rammer Mærsk på investeringer

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article7352147.ece

[50] Maersk-aktien fortsætter ned

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8439268.ece

[51] Amerikanske olie-konkurser hober sig op

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8231081.ece

[52] 2015 sætter rekord i konkursramte olieselskaber i USA

http://energiwatch.dk/Energinyt/Olie___Gas/article8330929.ece

[53] Historic moment: Saudi Arabia sees End of Oil Age coming and opens valves on the carbon bubble

<http://www.energypost.eu/historic-moment-saudi-arabia-sees-end-oil-age-coming-opens-valves-carbon-bubble/>

[54] Analyse: Olielande producerer løs, inden alternativ energi tager over

<http://politiken.dk/oekonomi/gloekonomi/ECE2511426/analyse-olielande-producerer-loes-inden-alternativ-energi-tager-over/>

[55] Grønne aktier udkonkurrerer kul og olie

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129349/artikel.html>

[56] Historiker: Nedskaerlinger vil sprede sig i oliebranchen

<http://www.dr.dk/nyheder/regionale/syd/historiker-nedskaerlinger-vil-sprede-sig-i-oliebranchen>

[57] Advarsel fra IEA: Pres på sorte energiaktier

<http://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/129647/artikel.html>

[58] Axa IM warns that companies linked to fossil fuels risk their reputations

<http://www.theguardian.com/environment/2015/jan/15/axa-warns-companies-linked-fossil-fuel-risk-reputations>

[59] Fund managers who ignore climate risk 'could face legal action'

<http://www.theguardian.com/environment/2016/feb/10/fund-managers-who-ignore-climate-risk-could-face-legal-action>

Bestyrelsens kommentar

Vi deler bekymringen for klimaet og pensionskassen støtter til fulde Paris aftalen (COP21) om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt, og vi vil indrette investeringspolitikken derefter.

I forlængelse heraf har vi lavet en Hensigtserklæring* om vores arbejde med ansvarlige investeringer omfattende alle brancher – og ikke kun fossile.

Forslagets tekst ligger i fuld tråd med det MP allerede gør nemlig at udarbejde årlig en rapport om arbejdet med ansvarlige investeringer, herunder aktivt ejerskab, hvor vi også vil være så åbne som muligt. Vi vil derfor gerne redegøre for udøvelsen af vores aktive ejerskab også i forbindelse med COP21 målsætningen.

Vi er dog ikke enige med forslagsstillerne i, at divestment er den rette vej at gå. Vi anser aktivt ejerskab og ikke frasalg for at være den rette vej at gå for at sikre klimaet og overholdelse af 2° målsætningen og for at sikre det bedst mulige afkast til medlemmerne.

Vi anbefaler på den baggrund, at forslaget vedtages.

*Hensigtserklæring fra bestyrelsen

Bestyrelsen vil indrette investeringspolitikken indenfor en overordnet ramme, der sikrer, at den understøtter den indgåede globale klimaafale fra 2015 (Paris aftalen) om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt.

Bestyrelsen vil sikre, at der årligt skriftligt redegøres for hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i forbindelse med udøvelsen af aktivt ejerskab overfor

fossil-selskaber med henblik på at sikre, at disse selskabers forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med Paris-aftalen, herunder at nå 2° målsætningen og så tæt på 1,5° som muligt.

Det er således bestyrelsens opgave at sikre, at ovenstående udmøntes i praksis.

Bestyrelsens uddybende kommentar

MP støtter fuldt ud Paris aftalen (COP21)

Vi deler bekymringen for klimaet og pensionskassen støtter til fulde Paris aftalen (COP21) om maksimalt 2° global opvarmning og så tæt på 1,5° som muligt, og vi vil indrette investeringspolitikken derefter.

I forlængelse heraf har vi lavet en Hensigtserklæring* om vores arbejde med ansvarlige investeringer omfattende alle brancher – og ikke kun fossile.

Bestyrelsen støtter medlemsforslaget

Forslagets tekst ligger i fuldt tråd med bestyrelsens holdning til åbenhed, og vi vil derfor gerne redegøre for udøvelsen af vores aktive ejerskab også i forbindelse med COP21-målsætningen.

Forslaget ligger også i tråd med det MP allerede gør, nemlig at udarbejde en årlig rapport om arbejdet med ansvarlige investeringer, herunder aktivt ejerskab, hvor vi også vil være så åbne som muligt.

Vi tror på, at vi bedst tager ansvar via aktivt ejerskab

Vi er ikke enige i, at divestment er den rette vej at gå for at sikre klimaet og overholdelse af COP21-aftalen.

Vi anser indflydelse gennem investeringer - og ikke frasalgs - for at være den bedste vej til at sikre en udvikling hen imod et sundt klima til fremtidens generationer. Vi udnytter vores ejerskab til at påvirke både udvindings- og energitunge virksomheder i en mere miljørigtig retning. Gennem aktivt ejerskab kan vi have indflydelse på klimaet, den grønne omstilling og overholdelse af 2 graders målsætningen. Frasalgs af aktier vil kun blive anvendt, hvis dialogen med selskaberne gennem vores aktive ejerskab ikke giver de ønskede resultater.

Åbenhed omkring MP's arbejde med ansvarlige investeringer

Når vi går i dialog med selskaber for at opnå reelle ændringer, kan en konstruktiv dialog med selskaberne ofte kun foregå i fortrolighed, da de emner, som diskuteres, ofte er følsomme for selskaberne. Vi tilstræber dog at offentliggøre så meget som muligt indenfor disse rammer.

Vi har gennem de senere år arbejdet hårdt på at sætte skub i udviklingen mod mere åbenhed, hvilket har resulteret i mere offentligt tilgængeligt materiale end tidligere. Det arbejde vil vi fortsætte med fremover, blandt

andet gennem MP's aktive medlemskab af foreningen United Nations Principles for Responsible Investments (UN PRI) og Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC).

På MP Pensions hjemmeside offentliggør vi i dag, hvordan vi har stemt på generalforsamlinger i de selskaber vi investerer i, herudover indeholder vores hjemmeside www.mppension.dk/investering en række publikationer og statistikker der løbende opdateres om vores arbejde med ansvarlige investeringer, herunder:

- Retningslinjer for ansvarlige investeringer
- Ansvarlige investeringer - Årlig rapport om vores arbejde med ESG (Environmental, Social and Governance)
- Annual voting and engagement report
- Quarterly engagement statistics
- Quarterly voting statistics
- Fossil Fuel Investment - A report for Unipension, Denmark (Af Martin Skancke)
- Investeringsteknisk analyse af konsekvenserne ved at sælge fossilinvesteringer
- FN's Principper for ansvarlige investeringer (UN PRI)
- Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC)

Hvad stemmes der om?

Det er selve forslaget, der skal stemmes om. I den udstrækning, at begrundelsen er mere vidtrækkende end selve forslaget, så har forslagets ordlyd forrang.

På baggrund af ovenstående anbefaler vi, at forslaget vedtages.

Vedtægten

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
§ 1. NAVN Pensionskassens navn er MP Pension - Pensionskassen for Magistre & Psykologer.	§ 1. NAVN Stk. 1. Pensionskassens navn er MP Pension - Pensionskassen for Magistre & Psykologer. Stk. 2. Som binavn anvendes Akademikernes Pensionskasse.	Det foreslås, at pensionskassen kan anvende Akademikernes Pensionskasse som binavn. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 1.
	§ 10. ELEKTRONISK KOMMUNIKATION Stk. 1. Pensionskassen kan anvende elektronisk post i forbindelse med alle meddelelser og dokumenter vedrørende generalforsamling og urafstemning. Stk. 2. Oplysning om kravene til de anvendte systemer samt om fremgangsmåden i forbindelse med den elektroniske kommunikation fremgår af pensionskassens hjemmeside. Stk. 3. Materialet lægges endvidere på pensionskassens hjemmeside. På medlemmets anmodning sendes alle meddelelser og dokumenter som brevpost.	Det foreslås, at materialet til generalforsamlingen og urafstemning kan sendes som elektronisk post. Det er fx indkaldelsen til generalforsamlingen og valgkort i forbindelse med urafstemning. Medlemmer, der ikke kan modtage elektronisk post via e-boks eller tilsvarende, og medlemmer der ønsker det, kan fortsat få tilsendt materialet med almindelig brevpost. Materialet lægges endvidere på pensionskassens hjemmeside. Det er allerede i dag muligt at anvende elektronisk kommunikation (post) i forbindelse med pensionsordningerne. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 2.
§§ 10 - 23	§§ 11 - 24	Da der kommer nyt § 10, bliver nuværende §§ 10-23 til nye §§ 11-24.
§ 23. IKRAFTTRÆDELSE Stk. 1. Denne vedtægt blev vedtaget på generalforsamlingen den 16. april 2015 med ikrafttræden fra vedtagelsen. Stk. 2. Som en overgangsordning vælges der pr. 1. januar 2016 tre bestyrelsesmedlemmer efter § 10, stk. 2, for en 4-årig periode og to besty-	§ 24. IKRAFTTRÆDELSE Stk. 1. Denne vedtægt blev vedtaget på generalforsamlingen den 7. april 2016 med ikrafttræden fra vedtagelsen. Stk. 2. Som en overgangsordning vælges der pr. 1. januar 2016 tre bestyrelsesmedlemmer efter § 11, stk. 2, for en 4-årig periode og to besty-	Ændringerne i vedtægten træder i kraft fra vedtagelsen på generalforsamlingen.

Fortsættes næste side

Fortsættes næste side

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
relsesmedlemmer for en 2-årig periode. De tre kandidater der får flest stemmer vælges for 4 år, og de to der får næstflest stemmer vælges for 2 år. Derefter sker der valg efter reglerne i § 10, stk. 2.	relsesmedlemmer for en 2-årig periode. De tre kandidater der får flest stemmer vælges for 4 år, og de to der får næstflest stemmer vælges for 2 år. Derefter sker der valg efter reglerne i § 11, stk. 2.	

Pensionsregulativ for den fleksible pensionsordning

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
§ 1. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE Stk. 1. Kollektive ordninger Et medlem optages uden afgivelse af helbredsoplysninger - jf. karenstiden i stk. 4 - når optagelsen sker efter en kollektiv overenskomst, aftale eller lignende med pligtige indbetalinger mellem en forhandlingsberettiget organisation, der er nævnt i vedtægten, og en offentlig eller privat arbejdsgiver.	[Udgår]	Som konsekvens af de nye optagelsesregler for nye medlemmer, er der ikke længere behov for nuværende § 1, der derfor udgår.
Stk. 2. Øvrige ordninger (individuelle medlemskaber) Øvrige medlemmer skal afgive helbredsoplysninger efter retningslinjer fastsat af bestyrelsen.		
Stk. 3. Aldersgrænser, særlige hensyn Et medlem, der ved optagelsen har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegunstigede pensionsordninger, og medlemmer, hvor der er taget særlige hensyn til medlemmets helbredsmæssige og sociale forhold, optages i pensionskassens opsparingsafdeling.		
Stk. 4. Karenstid, formindskede pensioner Et medlem optaget efter stk. 1, der dør eller bliver invalid inden 2 år efter optagelsen, stilles som om optagelsen var sket med formindskede pensioner, hvis det godtgøres,		

Fortsættes næste side

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
at medlemmets død eller invaliditet skyldes en allerede ved optagelsen indtruffet sygdom eller invaliditet. Bestyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer herfor. Afbrydes en pligtig bidragsbetaling inden udløbet af denne 2 års karenstid, indtræder en ny karenstid på 2 år, når bidragsbetalingen genoptages. Bestyrelsen kan fastsætte regler, hvorefter et medlem optaget efter stk. 1 mod aflevering af tilfredsstillende helbredsoplysninger, kan frigøre sig fra karenstiden. Kan medlemmet ikke aflevere tilfredsstillende helbredsoplysninger, optages medlemmet med formindskede pensioner.		
Stk. 5. Opsparingsafdelingen Et medlem optaget efter stk. 1, der varigt har mistet mindst halvdelen af erhvervsevnen på optagelsestidspunktet, optages i opsparingsafdelingen. Et medlem optaget efter stk. 2, der efter en helbredsbedømmelse ikke kan opnå normale vilkår, optages også i opsparingsafdelingen.		
Stk. 6. Genoptagelse af bidragsbetaling Genoptager et hvilende medlem bidragsbetalingen, finder reglerne om optagelse anvendelse.		
Stk. 7. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget før en af bestyrelsen fastsat dato.		

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
§ 1A. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE Stk. 1. Obligatoriske ordninger Et medlem, der optages efter en kollektiv overenskomst, aftale og lignende med pligt til medlemskab af pensionskassen, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 6 måneders karenstid efter stk. 4.	§ 1. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE Stk. 1. Obligatoriske ordninger Et medlem, der optages efter en kollektiv overenskomst, aftale og lignende med pligt til medlemskab af pensionskassen, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 6 måneders karenstid efter stk. 4. For medlemmer, optaget før en af bestyrelsen fastsat dato, som på datoen har mere end 6 måneders karenstid tilbage, afkortes denne karenstid dog til 6 måneder fra datoen.	§ 1A bliver til ny § 1. Der indføres en overgangsregel for medlemmer optaget før de nye optagelsesregler træder i kraft, men som på den dato endnu ikke har udstået karensten. Obligatoriske medlemmer optaget med 2 års karenstid, der bliver omfattet af overgangsreglen vil kunne få de nye og lempeligere optagelsesregler. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 4.
Stk. 2. Frivillige ordninger Et medlem, der ved optagelsen i pensionsordningen er i et ansættelsesforhold uden pligt til medlemskab af pensionskassen, hvor pensionsbidraget indbetales af arbejdsgiver, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 24 måneders karenstid efter stk. 4.	Stk. 2. Frivillige ordninger Et medlem, der ved optagelsen i pensionsordningen er i et ansættelsesforhold uden pligt til medlemskab af pensionskassen, hvor pensionsbidraget indbetales af arbejdsgiver, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 24 måneders karenstid efter stk. 4.	Stk. 2-6 er kun relevant for nye medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato (forventeligt 1. januar 2017) og blev allerede vedtaget på generalforsamlingen i 2015.
Stk. 3. Øvrige ordninger Øvrige medlemmer skal afgive helbredsoplysninger ved optagelsen efter retningslinjer fastsat af bestyrelsen.	Stk. 3. Øvrige ordninger Øvrige medlemmer skal afgive helbredsoplysninger ved optagelsen efter retningslinjer fastsat af bestyrelsen.	
Stk. 4. Karenstid, nedsatte pensioner Pensionsordninger efter stk. 1 og <i>Fortsættes næste side</i>	Stk. 4. Karenstid, nedsatte pensioner Pensionsordninger efter stk. 1 og <i>Fortsættes næste side</i>	

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
2 er oprettet med karens. Karens kan blive gjort gældende, hvis en i øvrigt dækningsberettiget skade indtræder på et tidspunkt, hvor der er indbetalt mindre end 6 måneders pensionsbidrag efter oprettelsen af pensionsordningen (for pensionsordninger efter stk. 1) eller mindre end 24 måneders pensionsbidrag efter oprettelsen af pensionsordningen (for pensionsordninger efter stk. 2). Karensen medfører, at medlemmet har nedsatte dækninger ved død eller erhvervsudygtighed, jf. §§ 10-14, hvis tilkendelsen skyldes en før optagelsen indtrådt ulykke eller sygdom. Bestyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer for nedsættelsen af dækninger. Bestyrelsen kan fastsætte regler, hvorefter medlemmer optaget efter stk. 1 eller 2 mod afgivelse af helbredsoplysninger kan frigøre sig for karenstiden. Kan medlemmet ikke afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, optages medlemmet med nedsatte pensioner.	2 er oprettet med karens. Karens kan blive gjort gældende, hvis en i øvrigt dækningsberettiget skade indtræder på et tidspunkt, hvor der er indbetalt mindre end 6 måneders pensionsbidrag efter oprettelsen af pensionsordningen (for pensionsordninger efter stk. 1) eller mindre end 24 måneders pensionsbidrag efter oprettelsen af pensionsordningen (for pensionsordninger efter stk. 2). Karensen medfører, at medlemmet har nedsatte dækninger ved død eller erhvervsudygtighed, jf. §§ 10-14, hvis tilkendelsen skyldes en før optagelsen indtrådt ulykke eller sygdom. Bestyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer for nedsættelsen af dækninger. Bestyrelsen kan fastsætte regler, hvorefter medlemmer optaget efter stk. 1 eller 2 mod afgivelse af helbredsoplysninger kan frigøre sig for karenstiden. Kan medlemmet ikke afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, optages medlemmet med nedsatte pensioner.	
Stk. 5. Opsparingsafdelingen Følgende medlemmer optages i opsparingsafdelingen: • medlemmer optaget efter stk. 1 eller 2, der har mistet mindst halvdelen af erhvervsevnen på optagelsestidspunktet. • medlemmer, der ved optagelsen er ansat i fleksjob eller andre stillinger, hvor der med baggrund i helbreds-mæssige forhold enten direkte eller indirekte ydes offentlige tilskud, og	Stk. 5. Opsparingsafdelingen Følgende medlemmer optages i opsparingsafdelingen: • medlemmer optaget efter stk. 1 eller 2, der har mistet mindst halvdelen af erhvervsevnen på optagelsestidspunktet. • medlemmer, der ved optagelsen er ansat i fleksjob eller andre stillinger, hvor der med baggrund i helbreds-mæssige forhold enten direkte eller indirekte ydes offentlige tilskud, og	
<i>Fortsættes næste side</i>	<i>Fortsættes næste side</i>	

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
• medlemmer efter stk. 3, der efter helbredsbedømmelse ikke kan optages på normale vilkår. Disse medlemmer kan ved afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger på et senere tidspunkt overflyttes til dækning på normale vilkår. Medlemmer, der ved optagelsen har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger, optages også i opsparingsafdelingen. Hvis pensionskassen først bliver bekendt med forholdene på et senere tidspunkt, kan medlemmet overflyttes til opsparingsafdelingen med tilbagevirkende kraft fra optagelsestidspunktet.	• medlemmer efter stk. 3, der efter helbredsbedømmelse ikke kan optages på normale vilkår. Disse medlemmer kan ved afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger på et senere tidspunkt overflyttes til dækning på normale vilkår. Medlemmer, der ved optagelsen har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger, optages også i opsparingsafdelingen. Hvis pensionskassen først bliver bekendt med forholdene på et senere tidspunkt, kan medlemmet overflyttes til opsparingsafdelingen med tilbagevirkende kraft fra optagelsestidspunktet.	
Stk. 6. Genoptagelse af bidragsbetaling Genoptager et hvilende medlem bidragsbetalingen, finder stk. 1-5 tilsvarende anvendelse.	Stk. 6. Genoptagelse af bidragsbetaling Genoptager et hvilende medlem bidragsbetalingen, finder stk. 1-5 tilsvarende anvendelse.	
Stk. 7. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato.		Nuværende § 1A, stk. 7 udgår.
§ 5. PENSIONSBRAG	§ 5. PENSIONSBRAG	
Stk. 1. Bidrag efter overenskomst, aftale eller lignende Pensionsbidrag, som indbetales i overensstemmelse med kollektiv overenskomst, aftale eller lignende, anvendes til ydelser, som opfylder kravene heri.	Stk. 1. Bidrag efter overenskomst, aftale eller lignende Pensionsbidrag, som indbetales i overensstemmelse med kollektiv overenskomst, aftale eller lignende, anvendes til ydelser, som opfylder kravene heri.	
<i>Fortsættes næste side</i>	<i>Fortsættes næste side</i>	

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Bidragstigninger fra pensionerede medlemmer indbetales til opsparingsafdelingen.	Bidragstigninger for medlemmer, der er pensionerede i henhold til § 9 om alderspension eller har opnået ret til pension efter § 10 om invalidepension, indbetales til opsparingsafdelingen.	Som følge af de præciserede regler for opnåelse af ret til invalidepension (skadestidspunktet) i ny § 10, jf. nedenfor, præciseres det, at bidragstigninger der indbetales efter medlemmet har opnået ret til invalidepension (skadestidspunktet), samt medlemmer der modtager alderspension, indbetales til opsparingsafdelingen. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 5.
Stk. 2. Øvrige bidrag For pensionsbidrag indbetalt efter individuel ansættelsesaftale eller af medlemmet selv, kan bestyrelsen fastsætte nærmere regler.	Stk. 2. Øvrige bidrag For pensionsbidrag indbetalt efter individuel ansættelsesaftale eller af medlemmet selv, kan bestyrelsen fastsætte nærmere regler.	Ingen ændringer.
Stk. 3. Forfald Pensionsbidrag forfalder månedsvis bagud. Ved indbetaling efter forfaldstidspunktet kan bestyrelsen fastsætte en morarente.	Stk. 3. Forfald Pensionsbidrag forfalder månedsvis bagud. Ved indbetaling efter forfaldstidspunktet kan bestyrelsen fastsætte en morarente.	Ingen ændringer.
§ 7. BIDRAGSFRTAGELSE Stk. 1. Bidragsfritagelse ved invalidepension Et medlem, der tilkendes invalidepension efter § 10, er berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.	[Udgår]	Nuværende § 7 udgår og erstattes af nuværende § 7A med ændringer, der bliver ny § 7. Se bemærkningerne til nuværende § 7A nedenfor.
Stk. 2. Midlertidig bidragsfritagelse Et medlem er berettiget til midlertidig bidragsfritagelse efter regler fastsat af bestyrelsen, såfremt erhvervsevnen er nedsat med mindst		
<i>Fortsættes næste side</i>		

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
2/3 eller tilstrækkeligt til, at medlemmet ikke kan bestride sit hidtidige erhverv, og nedsættelsen har været i mindst 3 måneder uafbrudt.		
Stk. 3. Dækning		
Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.		
Stk. 4. Omfattede medlemmer		
Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget før en af bestyrelsen fastsat dato.		
§ 7A. BIDRAGSFRTAGELSE	§ 7. BIDRAGSFRTAGELSE	Nuværende § 7A bliver til ny § 7 og gældende for alle medlemmer.
Stk. 1. Bidragsfritagelse ved invalidepension	Stk. 1. Bidragsfritagelse ved invalidepension	Nedenfor gennemgås ændringerne i forhold til nuværende § 7, der er gældende for nuværende medlemmer.
Et medlem, der tilkendes invalidepension efter § 10A, er berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.	Et medlem, der tilkendes invalidepension efter § 10, er berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.	Stk. 1 er uændret i forhold til nuværende § 7, stk. 1.
Stk. 2. Midlertidig bidragsfritagelse	Stk. 2. Midlertidig bidragsfritagelse	Mulighederne for tilkendelse af midlertidig bidragsfritagelse ændres.
Et medlem er berettiget til midlertidig bidragsfritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller mindre af fuld erhvervsevne, men medlemmet ikke er berettiget til invalidepension efter § 10A, fordi der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.	Et medlem er berettiget til midlertidig bidragsfritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller mindre af fuld erhvervsevne, men medlemmet ikke er berettiget til invalidepension efter § 10, fordi der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.	Ændringerne betyder, at medlemmer kan tilkendes midlertidig bidragsfritagelse i 3-12 måneder, hvis medlemmets erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, men der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.
Der ydes hel eller delvis bidragsfritagelse efter regler fastsat af bestyrelsen, når erhvervsevnen nedsættelsen har været uafbrudt i 3 måneder. <i>Bortsættes næste side</i>	Der ydes hel eller delvis bidragsfritagelse efter regler fastsat af bestyrelsen, når erhvervsevnen nedsættelsen har været uafbrudt i 3 måneder. <i>Bortsættes næste side</i>	Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
dragsfritagelsen sker med virkning fra tidspunktet for erhvervsevnetabets indtræden, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.	dragsfritagelsen sker med virkning fra tidspunktet for erhvervsevnetabets indtræden, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.	
Stk. 3. Dækning Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.	Stk. 3. Dækning Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.	Stk. 3 er uændret i forhold til nuværende § 7, stk. 3.
Stk. 4. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato.	[Udgår]	Stk. 4 udgår som konsekvens af, at den nye bestemmelse er gældende for alle medlemmer.
§ 10. INVALIDEPENSION Stk. 1. Retten til invalidepension Nedsættes medlemmets erhvervsevne varigt med mindst 2/3 inden det fyldte 67. år, har medlemmet ret til invalidepension. Retten indtræder den 1. i måneden efter, at den varige erhvervsevnenedsættelse er konstateret, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt. Nedsættes medlemmets erhvervsevne varigt med mindst halvdelen og op til 2/3 inden det fyldte 60. år, har medlemmet i stedet ret til halv invalidepension. Ansøgning skal være sket inden det fyldte 60. år. Retten til invalidepension henholdsvis halv invalidepension ophører ved det fyldte 67. år, eller når medlemmets erhvervsevne ikke mere skønnes nedsat med mindst 2/3 henholdsvis halvdelen af den fulde erhvervsevne. Retten til invalidepension opnås ikke <i>Fortsættes næste side</i>	[Udgår]	Nuværende § 10 udgår og erstattes af nuværende § 10A med ændringer, der bliver ny § 10. Se bemærkningerne til nuværende § 10A nedenfor.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
efter det tidspunkt, hvor medlemmet er overgået til alderspension. Medlemmet er pligtig til at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen.		
Stk. 2. Anden indtægt		
	Indtægter uden for magister/psykologområdet er uden betydning for at oppebære invalidepension fra pensionskassen. Er der tale om magister/psykologarbejde, kan medlemmer på fuld invalidepension arbejde op til 1/3 af fuld arbejdskvote og medlemmer på halv invalidepension op til ½ arbejdskvote, uden at det får indflydelse på udbetaling af invalidepension. Medlemmerne kan ikke oppebære invalidepension ved siden af indtægt fra ansættelse i en delvist offentligt finansieret stilling (fx fleksjob), der er tildelt på grund af nedsættelse af erhvervsevnen. Medlemmer, der er tilkendt fuld invalidepension, kan dog oppebære fuld invalidepension, hvis indtægten fra den tilskudsfinansierede stilling højst udgør en tredjedel af den hidtidige erhvervsindtægt og halv invalidepension, hvis indtægten højst udgør halvdelen af medlemmets hidtidige erhvervsindtægt.	
Stk. 3. Bedømmelse af erhvervsevne		
	Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes efter retningslinjer fastsat af pensionskassens bestyrelse. I vurderingen indgår helbredsforholdene og medlemmets indtjeningsevne set i relation til det for	

Fortsættes næste side

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
tilsvarende medlemmer normale. I bedømmelsen indgår udtalelser fra de af bestyrelsen indhentede lægeerklæringer. Pensionskassen betaler omkostningerne hertil.		
Stk. 4. Midlertidig invalidepension Midlertidig invalidepension kan tilkendes i tilfælde, hvor erhvervsevnen på tilkendelsestidspunktet er nedsat med mindst 2/3 - eller for halv invalidepension halvdelen - af den fulde erhvervsevne, når det er uvist, om tilstanden vil være varig. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.		
Stk. 5. Valg af invalidepension Et medlem optages med ret til invalidepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Valg af invalidepension sker efter regler fastsat af bestyrelsen.		
Stk. 6. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse er gældende for medlemmer optaget før en af bestyrelsen fastsat dato.		
§ 10A. INVALIDEPENSION	§ 10. INVALIDEPENSION	Nuværende § 10A bliver til ny § 10 og gældende for alle medlemmer. Nedenfor gennemgås ændringerne i forhold til nuværende § 10, der er gældende for nuværende medlemmer.
Stk. 1. Retten til invalidepension Et medlem har ret til invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom ned-	Stk. 1. Retten til invalidepension Et medlem har ret til invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom ned-	Udløb af hel invalidepension ændres til folkepensionsalderen. Se dog overgangsregel i stk. 7. Der kan udbetales midlertidig, læn-
<i>Fortsættes næste side</i>	<i>Fortsættes næste side</i>	<i>Fortsættes næste side</i>

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
sættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.	sættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.	gerevarende eller varig invalidepension.
Et medlem har ret til halv invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden fem år før folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne.	Et medlem har ret til halv invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden fem år før folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne.	Tilkendelse af halv invalidepension skal være sket inden 5 år før folkepensionsalderen. Se dog overgangsreglen i stk. 7.
Midlertidig invalidepension tilkendes i tilfælde, hvor det er uvist, om tilstanden vil være længerevarende/varig. Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.	Midlertidig invalidepension tilkendes i tilfælde, hvor det er uvist, om tilstanden vil være længerevarende/varig. Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.	Kravet om at midlertidig invalidepension kan tilkendes, når det er uvist om tilstanden vil være længerevarende/varig og at der skal være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder, svarer til Bilag D til selve pensionsregulativet.
Retten til invalidepension ophører, hvis medlemmet overgår til alderspension.	Retten til invalidepension ophører, hvis medlemmet overgår til alderspension.	
Ansøgning skal indgives inden tidspunktet for dækningens ophør og inden det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden.	Ansøgning skal indgives inden tidspunktet for dækningens ophør og inden det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden.	Det præciseres, at ansøgning om invalidepension er en personlig ret tilhørende, der bortfalder ved dødsfald.
Retten til invalidepension indtræder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen nedsættes er indtrådt (skadestidspunktet). Udbetaling sker dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.	Retten til invalidepension indtræder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen nedsættes er indtrådt (skadestidspunktet). Udbetaling sker dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.	Det præciseres, at retten til invalidepension indtræder på skadestidspunktet, som er det tidspunkt, hvor erhvervsevnen nedsættes er indtrådt.
Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Bestyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler. De af bestyrelsen fastsatte regler fremgår af Bilag D. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 2. Bedømmelse af erhvervsevnen Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for. Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier. Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes af pensionskassen ud fra objektive helbredsmæssige kriterier. Pensionskassen kan til enhver tid kræve dokumentation for, at medlemmet opfylder betingelserne for udbetaling og kan forlange de oplysninger, som pensionskassen anser for nødvendige for bedømmelsen heraf. Pensionskassen indhenter lægeerklæringer og andre erklæringer, der skønnes nødvendige til bedømmelsen, og betaler omkostninger hertil. Andre oplysninger, der kan belyse erhvervsevnen, indgår også i bedømmelsen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Stk. 2. Bedømmelse af erhvervsevnen Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for. Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier. Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes af pensionskassen ud fra objektive helbredsmæssige kriterier. Pensionskassen kan til enhver tid kræve dokumentation for, at medlemmet opfylder betingelserne for udbetaling og kan forlange de oplysninger, som pensionskassen anser for nødvendige for bedømmelsen heraf. Pensionskassen indhenter lægeerklæringer og andre erklæringer, der skønnes nødvendige til bedømmelsen, og betaler omkostninger hertil. Andre oplysninger, der kan belyse erhvervsevnen, indgår også i bedømmelsen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Det præciseres i selve pensionsregulativet, at pensionskassen har faginvaliditet. Dvs. at erhvervsevnen skal bedømmes inden for eget erhverv og ikke i ethvert erhverv. Det præciseres i selve pensionsregulativet, at bedømmelsen af erhvervsevnen sker ud fra en ren medicinsk vurdering og vurderes ud fra objektive helbredsmæssige kriterier. Pensionskassens mulighed for at kunne kræve dokumentation og oplysninger, svarer til § 2, stk. 1. Bestyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler. De af bestyrelsen fastsatte regler fremgår af Bilag D. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 3. Modregning Der modregnes i den udbetalte invalidepension, således at invalidepensionen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 50.000 kr. årligt (indeksreguleret). Ved udbetaling af halv invalidepension modregnes der således, at invalidepensionen nedsættes med 25 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 100.000 kr. årligt (indeksreguleret). Der modregnes i indtægt som medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt. Der modregnes for al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv. Der modregnes ikke for kapitalindkomst, sociale ydelser, private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt. Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Stk. 3. Modregning Der modregnes i den udbetalte invalidepension, således at invalidepensionen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 50.000 kr. årligt (indeksreguleret). Ved udbetaling af halv invalidepension modregnes der således, at invalidepensionen nedsættes med 25 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 100.000 kr. årligt (indeksreguleret). Der modregnes i indtægt som medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt. Der modregnes for al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv. Der modregnes ikke for kapitalindkomst, sociale ydelser, private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt. Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Der foreslås nye modregningsregler, så der sker modregning for henholdsvis 50/25 øre for hver krone lønindtægt, efter et bundfradrag. Modregningen sker i al indtægt, som medlemmet oppebærer for arbejde, både indenfor og udenfor hidtidige fag/erhverv. Se også overgangsreglen i stk. 8. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
Stk. 4. Revurdering af erhvervs-evnetabet Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningerne for <i>Fortsættes næste side</i>	Stk. 4. Revurdering af erhvervs-evnetabet Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningerne for <i>Fortsættes næste side</i>	Det præciseres, at pensionskassen har mulighed for at kunne foretage en revurdering af erhvervsevnetabet med jævne mellemrum. <i>Fortsættes næste side</i>

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
udbetaling af invalidepension ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Medlemmet har pligt til at give pensionskassen besked, hvis der sker bedring i helbredsforholdene. Pensionskassen foretager med jævne mellemrum en revurdering af, om betingelserne for udbetaling af invalidepension fortsat er opfyldt.	udbetaling af invalidepension ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Medlemmet har pligt til at give pensionskassen besked, hvis der sker bedring i helbredsforholdene. Pensionskassen foretager med jævne mellemrum en revurdering af, om betingelserne for udbetaling af invalidepension fortsat er opfyldt.	Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
Stk. 5. Ophør Udbetaling af invalidepension op- hører ved folkepensionsalderen eller ved medlemmets død forinden. Udbetaling af invalidepension op- hører tillige, hvis medlemmet over- går til alderspension.	Stk. 5. Ophør Udbetaling af invalidepension op- hører ved folkepensionsalderen eller ved medlemmets død forinden. Udbetaling af invalidepension op- hører tillige, hvis medlemmet over- går til alderspension.	Bestemmelsen om ophør svarer til nuværende regel i nuværende § 10, stk. 1, men udløbsalderen ændres fra 67 år til folkepensionsalderen. Se dog overgangsreglen i stk. 7. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
Stk. 6. Basisdækning og til- og fravalg Medlemmer optages med ret til invalidepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.	Stk. 6. Basisdækning og til- og fravalg Medlemmer optages med ret til invalidepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.	Ingen ændringer.
Stk. 7. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato.	[Udgår] Stk. 7. Overgangsordning for ophør af invalidepension Medlemmer der er fyldt 60 år, og/eller er tilkendt invalidepension efter § 10, på en af bestyrelsen fastsat dato, er omfattet af en overgangsordning. Overgangsordningen betyder, at retten til hel invalidepension, jf. stk. <i>Fortsættes næste side</i>	Stk. 7 udgår som konsekvens af, at den nye bestemmelse er gældende for alle medlemmer. Overgangsordningen betyder, at medlemmer der er fyldt 60 år og/eller aktuelle invalidepensionister, ikke bliver omfattet af de nye aldersgrænser. Overgangsreglen for medlemmer over 60 år skyldes, at folkepensionsalderen på nuværende tidspunkt er 65 år, hvorfor medlemmer over 60 <i>Fortsættes næste side</i>

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
	1, ophører ved 67 år og retten til halv invalidepension, jf. stk. 1, ophører ved 60 år. Overgangsordningen betyder også, at udbetalingen af invalidepensionen, jf. stk. 5, ophører ved 67 år.	år ville opleve en stramning af reglerne. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
	Stk. 8. Overgangsordning ved modregning For medlemmer, der på en af bestyrelsen fastsat dato modtager invalidepension og ikke senere har mistet retten til invalidepension, lægges bundgrænsen ved modregning i stk. 3 oveni et beløb svarende til størrelsen af deres erhvervs-/lønindtægt på den af bestyrelsen fastsatte dato.	Efter de nuværende regler kan medlemmerne som udgangspunkt ikke få udbetalt invalidepension samtidig med man er i fleksjob inden for eget fag. De nye modregningsregler vil derfor være en lempelse for langt de fleste medlemmer, men for de medlemmer der er i fleksjob uden for eget fag, vil det betyde en stramning. Bestyrelsen foreslår derfor en overgangsregel der betyder, at størrelsen af en eventuel indtægt oppebåret ved arbejde lægges oveni bundgrænsen ved modregning. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
§ 12. BØRNEPENSION	[Udgår]	Nuværende § 12 udgår og erstattes af nuværende § 12A, der bliver ny § 12.
Stk. 1. Retten til børnepension Når et medlem afgår ved døden eller opnår ret til invalidepension, har medlemmets børn, herunder adoptivbørn, ret til pension indtil deres fyldte 21. år. Denne ret tilkommer også stedbørn under forsørgelse. Børn født, adopteret eller optaget til forsørgelse efter et medlems pensionering opnår alene ret til pension ved medlemmets død. Der udbetales dobbelt børnepension i tilfælde af begge forældres død.		

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 2. Valg af børnepension Et medlem optages med ret til børnepension ved medlemmets død eller invaliditet. Valg af børnepension sker efter regler fastsat af bestyrelsen.		
Stk. 3. Overgangsregel For medlemmer optaget før 1. januar 2008 bevares retten til børnepension ved medlemmets alderspensionering for børn, der er født før denne dato. Ret til børnepension indtil barnets 24. år bevares for børnepensioner, der var under udbetaling på tidspunktet for omvalg til dette regulativs ydelsesregler.		
Stk. 4. Omfattede medlemmer Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget før en af bestyrelsen fastsat dato.		
§ 12A. BØRNEPENSION Stk. 1. Retten til børnepension Når et medlem afgår ved døden eller opnår ret til invalidepension efter § 10A, har medlemmets børn, herunder adoptivbørn, ret til børnepension indtil deres fyldte 21. år. Når medlemmet opnår ret til halv invalidepension, er der ret til halv børnepension. Denne ret tilkommer også stedbørn under forsørgelse af medlemmet. Børnepension ydes alene til børn, der er født, adopteret eller optaget til forsørgelse før det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden eller bliver berettiget til invalidepension. Børn født, adopteret eller optaget til forsørgelse efter et medlems <i>Fortsættes næste side</i>	§ 12. BØRNEPENSION Stk. 1. Retten til børnepension Når et medlem afgår ved døden eller opnår ret til invalidepension efter § 10, har medlemmets børn, herunder adoptivbørn, ret til børnepension indtil deres fyldte 21. år. Når medlemmet opnår ret til halv invalidepension, er der ret til halv børnepension. Denne ret tilkommer også stedbørn under forsørgelse af medlemmet. Børnepension ydes alene til børn, der er født, adopteret eller optaget til forsørgelse før det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden eller bliver berettiget til invalidepension. Børn født, adopteret eller optaget til forsørgelse efter et medlems <i>Fortsættes næste side</i>	Konsekvensrettelse af at § 10A bliver ny § 10 og gældende for alle medlemmer. Der er så heller ikke behov for en særskilt § 12A. Forskellene i forhold til nuværende § 12 er beskrevet nedenfor. Det præciseres, at når medlemmet opnår ret til halv invalidepension, opnås der samtidig ret til halv børnepension.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
ders- eller invalidepensionering efter §§ 9 og 10A, opnår alene ret til pension ved medlemmets død.	alders- eller invalidepensionering efter §§ 9 og 10, opnår alene ret til pension ved medlemmets død.	
Der udbetales dobbelt børnepension i tilfælde af begge forældres død.	Der udbetales dobbelt børnepension i tilfælde af begge forældres død.	
Stk. 2. Basisdækning og til- og fravalg	Stk. 2. Basisdækning og til- og fravalg	
Et medlem optages med ret til børnepension ved medlemmets død eller invaliditet. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.	Et medlem optages med ret til børnepension ved medlemmets død eller invaliditet. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.	Sproglig rettelse af bemyndigelsen til bestyrelsen. Bestyrelsen forventer ikke at ændre på de nuværende fastsatte regler.
Stk. 3. Omfattede medlemmer	[Udgår]	Stk. 3 udgår som konsekvens af, at den nye bestemmelse er gældende for alle medlemmer.
Denne bestemmelse gælder for medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato.		
	Stk. 3. Overgangsregel	
	For medlemmer optaget før 1. januar 2008 bevares retten til børnepension ved medlemmets alderspensionering for børn, der er født før denne dato. Ret til børnepension indtil barnets 24. år bevares for børnepensioner, der var under udbetaling på tidspunktet for omvalg til dette regulativs ydelsesregler.	Overgangsordningen for medlemmer optaget før 1. januar 2008 er fortsat gældende. Se nuværende § 12, stk. 3. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 5.
§ 18. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG	§ 18. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG	
Stk. 1. Udarbejdelse og anmeldelse	Stk. 1. Udarbejdelse og anmeldelse	Ingen ændringer.
Det tekniske grundlag, der fastsættes af bestyrelsen i samråd med pensionskassens ansvarshavende aktuar, skal anmeldes til Finanstilsynet.	Det tekniske grundlag, der fastsættes af bestyrelsen i samråd med pensionskassens ansvarshavende aktuar, skal anmeldes til Finanstilsynet.	

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 2. Bonusregulativ Alle medlemmer af pensionskassen får andel i pensionskassens overskud i form af bonus ifølge det til Finanstilsynet til enhver tid anmeldte tekniske grundlag.	Stk. 2. Gennemsnitsrenteordning med betingede garantier Medlemmer der er optaget før en af bestyrelsen vedtaget dato og ikke er skiftet til markedsrenteordningen, jf. stk. 3, er omfattet af gennemsnitsrenteordningen i henhold til det til enhver tid anmeldte tekniske grundlag, jf. stk. 1. På gennemsnitsrenteordningen tilskrives afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot via en kontorente fastsat af bestyrelsen. Kontorenten udjævner udsvingene i det faktiske afkast. Alle medlemmer af gennemsnitsrenteordningen får andel i pensionskassens overskud i form af bonus ifølge det til Finanstilsynet til enhver tid anmeldte tekniske grundlag.	Nuværende medlemmer er fortsat omfattet af den nuværende gennemsnitsrenteordning med betingede garantier og får andel i pensionskassens overskud i form af bonus.
	Stk. 3. Markedsrenteordning med udjævning uden garantier Alle medlemmer optaget en af bestyrelsen fastsat dato eller senere, samt medlemmer der er skiftet til denne ordning, er omfattet af markedsrenteordningen. På markedsrenteordningen tilskrives alt afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot direkte. Afkast kan være positivt såvel som negativt. På markedsrenteordningen opkræves administrationspriser og priser for forsikringsdækningerne svarende til de faktiske omkostninger, hvorfor markedsrenteordningen ikke er omfattet af bonus.	Det foreslås, at nye medlemmer optaget efter en af bestyrelsen fastsat dato, optages i en markedsrenteordning med udjævning. Der henvises i øvrigt til dagsordens pkt. 4, forslag 3.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 3. Spekulation mod pensionskassen Såfremt dele af dette regulativ eller det forsikringstekniske grundlag giver anledning til spekulation mod pensionskassen, kan bestyrelsen efter samråd med den ansvarshavende aktuar og med anmeldelse til Finanstilsynet fastsætte begrænsninger i til- og fravalg af ydelser. Bestyrelsen kan ikke forringe bestående rettigheder for medlemmerne.	Stk. 4. Spekulation mod pensionskassen Såfremt dele af dette regulativ eller det forsikringstekniske grundlag giver anledning til spekulation mod pensionskassen, kan bestyrelsen efter samråd med den ansvarshavende aktuar og med anmeldelse til Finanstilsynet fastsætte begrænsninger i til- og fravalg af ydelser. Bestyrelsen kan ikke forringe bestående rettigheder for medlemmerne.	Ingen ændringer.
§ 20. IKRAFTTRÆDELSSES-BESTEMMELSER	§ 20. IKRAFTTRÆDELSSES-BESTEMMELSER	
Stk. 1. Ikrafttræden Dette regulativ er vedtaget på generalforsamlingen den 16. april 2015 og gælder fra vedtagelsen, jf. dog stk. 2-3.	Stk. 1. Ikrafttræden Dette regulativ er vedtaget på generalforsamlingen den 7. april 2016 og gælder fra vedtagelsen, jf. dog stk. 2.	Konsekvensændring som følge af ændring på generalforsamlingen 2016.
Stk. 2. Optagelse og helbredsbetingede ydelser §§ 1A, 7A, 10A og 12A træder i kraft en af bestyrelsen fastsat dato og gælder for medlemmer, der optages efter denne dato.	Stk. 2. Optagelse og helbredsbetingede ydelser Nye §§ 1, 5, 7, 10, 12 og 18 træder i kraft en af bestyrelsen fastsat dato.	Forslagene om nye optagelsesregler og regler for helbredsbetingede ydelser, træder i kraft en af bestyrelsen fastsat dato. Der henvises til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 3-5.
Stk. 3. Delpension § 9, stk. 3, gælder fra 1. januar 2016.	[Udgår]	Stk. 3 kan udgå da den ikke længere er relevant. Ikrafttrædelsesbestemmelsen om delpension fremgår direkte af § 9. stk. 3
Stk. 4. Ændring af regulativ Ved ændring af dette regulativ efter bestemmelserne herom i vedtægternes § 19 og af de udfyldende bestemmelser, som regulativet giver grundlag for, ændres alle pensions-	Stk. 3. Ændring af regulativ Ved ændring af dette regulativ efter bestemmelserne herom i vedtægternes § 19 og af de udfyldende bestemmelser, som regulativet giver grundlag for, ændres alle pensions-	Ingen ændringer.

Fortsættes næste side

Fortsættes næste side

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
vilkår fra og med ændringsdatoen, bortset fra de i stk. 5. omfattede tilfælde, hvor hidtidige ydelsesrettigheder fortsætter uændret.	vilkår fra og med ændringsdatoen, bortset fra de i stk. 4. omfattede tilfælde, hvor hidtidige ydelsesrettigheder fortsætter uændret.	
Stk. 5. Overgangsbestemmelser	Stk. 4. Overgangsbestemmelser	Ingen ændringer.
Medlemmer, der er optaget inden 1. januar 2008 og som ikke har tilvalgt sig dette regulativs ydelsesrettigheder, er fortsat omfattet af statut 1 fastsat af generalforsamlingen den 21. april 2008, med senere ændringer, i stedet for dette regulativ (den gamle pensionsordning).	Medlemmer, der er optaget inden 1. januar 2008 og som ikke har tilvalgt sig dette regulativs ydelsesrettigheder, er fortsat omfattet af statut 1 fastsat af generalforsamlingen den 21. april 2008, med senere ændringer, i stedet for dette regulativ (den gamle pensionsordning).	

Pensionsregulativet for den gamle pensionsordning

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
§ 7. Fritagelse for betaling af pensionsbidrag Stk. 1. Hvis et medlem tilkendes invalidepension efter § 9, er den pågældende berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.	§ 7. BIDRAGSFRITAGELSE Stk. 1. Bidragsfritagelse ved invalidepension Et medlem, der tilkendes invalidepension efter § 9, er berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.	Uændret bortset fra korrekturmæssige ændringer.
Stk. 2. Hvis et medlem på grund af sygdom eller ulykke for længere tid bliver helt eller delvis uarbejdsdygtig, uden dog at være berettiget til invalidepension i henhold til § 9, kan bestyrelsen bevilge fritagelse for betaling af pensionsbidrag, medens den pågældende er uarbejdsdygtig. Fritagelse vil i almindelighed være betinget af, at den pågældende ikke får normal løn i fritagelsesperioden.	Stk. 2. Midlertidig bidragsfritagelse Et medlem er berettiget til midlertidig bidragsfritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller mindre af fuld erhvervsevne, men medlemmet ikke er berettiget til invalidepension efter § 9, fordi der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder. Der ydes hel eller delvis bidragsfritagelse efter regler fastsat af bestyrelsen, når erhvervsevnenedsættelsen har varet uafbrudt i 3 måneder. Bidragsfritagelsen sker med virkning fra tidspunktet for erhvervsevnetabets indtræden, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.	Mulighederne for tilkendelse af midlertidig bidragsfritagelse ændres. Ændringerne betyder, at medlemmer kan tilkendes midlertidig bidragsfritagelse, hvis medlemmets erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, men der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordens pkt. 4, forslag 5.
Stk. 3. Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.	Stk. 3. Dækning. Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.	Uændret bortset fra korrekturmæssige ændringer.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
§ 9. INVALIDEPENSION Stk. 1. Retten til fuld invalidepension indtræder den 1. i måneden, efter at erhvervsudygtighed er indtruffet, dog tidligst fra den 1. i måneden efter det tidspunkt, da den pågældende ophører med at oppebære sin hidtidige normale erhvervsindtægt. Erhvervsudygtighed foreligger, når erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og nedsættelsen er af en vis varighed. Tildeling af fuld invalidepension kan dog ikke ske efter det fyldte 67. år. Er erhvervsevnen nedsat til mellem 1/3 og halvdelen, og er nedsættelsen af en vis varighed, har medlemmet i stedet for fuld invalidepension ret til halv invalidepension. Tildeling af halv invalidepension kan dog ikke ske efter det fyldte 60. år.	9. INVALIDEPENSION Stk. 1. Retten til invalidepension Et medlem har ret til invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne. Et medlem har ret til halv invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden fem år før folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Midlertidig invalidepension tilkendes i tilfælde, hvor det er uvist, om tilstanden vil være længerevarende/varig. Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder. Retten til invalidepension ophører, hvis medlemmet overgår til alderspension. Ansøgning skal indgives inden tidspunktet for dækningens ophør og inden det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden. Retten til invalidepension indtræder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnenedsættelsen er indtrådt (skadestidspunktet). Udbetaling sker dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom. <i>Fortsættes næste side</i>	Udløb af hel invalidepension ændres til folkepensionsalderen. Se dog overgangsregel i stk. 7. Der kan udbetales midlertidig, længerevarende eller varig invalidepension. Tilkendelse af halv invalidepension skal være sket inden 5 år før folkepensionsalderen. Se dog overgangsreglen i stk. 7. Kravet om at midlertidig invalidepension kan tilkendes, når det er uvist om tilstanden vil være længerevarende/varig og at der skal være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder, svarer til Bilag D til selve pensionsregulativet. Det præciseres, at ansøgning om invalidepension er en personlig ret, der bortfalder ved dødsfald. Det præciseres, at retten til invalidepension indtræder på skadestidspunktet, som er det tidspunkt, hvor erhvervsevnenedsættelsen er indtrådt. Bestyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler. <i>Fortsættes næste side</i>

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
		Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.
	Stk. 2. Bedømmelse af erhvervsevnen	
	Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for.	Det præciseres i selve pensionsregulativet, at pensionskassen har faginvaliditet. Dvs. at erhvervsevnen skal bedømmes inden for eget erhverv og ikke i ethvert erhverv.
	Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier.	Det præciseres i selve pensionsregulativet, at bedømmelsen af erhvervsevnen sker ud fra en ren medicinsk vurdering og vurderes ud fra objektive helbredsmæssige kriterier.
	Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes af pensionskassen ud fra objektive helbredsmæssige kriterier.	
	Pensionskassen kan til enhver tid kræve dokumentation for, at medlemmet opfylder betingelserne for udbetaling og kan forlange de oplysninger, som pensionskassen anser for nødvendige for bedømmelsen heraf. Pensionskassen indhenter lægeerklæringer og andre erklæringer, der skønnes nødvendige til bedømmelsen, og betaler omkostninger hertil. Andre oplysninger, der kan belyse erhvervsevnen, indgår også i bedømmelsen.	
	Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	Bestyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler.
		Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
Stk. 2. Retten til invalidepension bortfalder, når erhvervsevnen ikke længe skønnes at være således nedsat, at betingelserne i stk. 1 er opfyldt. Bortfalder retten til invalidepension i henhold til denne bestemmelse, genindtræder den pågældende i de pensionsrettigheder, der ville have været gældende for medlemmet, såfremt medlemskabet havde været uændret i det tidsrum, hvor medlemmet har oppebåret invalidepension.	[Udgår]	Stk. 2 udgår og erstattes af tilsvarende regel i stk. 4.
Stk. 3. Retten til invalidepension opnås ikke efter det tidspunkt, hvor medlemmet er overgået til alderspension.	[Udgår]	Stk. 3 udgår og erstattes af tilsvarende regel i stk. 1
Stk. 4. Invalidepensionen kan - efter regler fastsat af bestyrelsen - bortfalde eller nedsættes, hvis det invalidepensionerede medlem har arbejdsindtægter, herunder fra ansættelse på fleksjob ved siden af invalidepensionen. De af bestyrelsen fremsatte regler fremgår af bilag til denne statut.	Stk. 3. Modregning Der modregnes i den udbetalte invalidepension, således at invalidepensionen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 50.000 kr. årligt (indeksreguleret). Ved udbetaling af halv invalidepension modregnes der således, at invalidepensionen nedsættes med 25 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 100.000 kr. årligt (indeksreguleret). Der modregnes i indtægt som medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt.	Der foreslås nye modregningsregler, så der sker modregning for henholdsvis 50/25 øre for hver kroners lønindtægt, efter et bundfradrag. Modregningen sker i al indtægt medlemmet oppebærer for arbejde, både indenfor og udenfor hidtidige fag/erhverv. Se også overgangsreglen i stk. 8. Der henvises i øvrigt til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 5.

Fortsættes næste side

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
	Der modregnes for al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv. Der modregnes ikke for kapitalindkomst, sociale ydelser, private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt. Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom.	
	Stk. 4. Revurdering af erhvervs-evnetabet Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningerne for udbetaling af invalidepension ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Medlemmet har pligt til at give pensionskassen besked, hvis der sker bedring i helbredsforholdene. Bortfalder retten til invalidepension i henhold til denne bestemmelse, genindtræder den pågældende i de pensionsrettigheder, der ville have været gældende for medlemmet, såfremt medlemskabet havde været uændret i det tidsrum, hvor medlemmet har oppebåret invalidepension. Pensionskassen foretager med jævne mellemrum en revurdering af, om betingelserne for udbetaling af invalidepension fortsat er opfyldt.	Det præciseres, at medlemmet har pligt til at give pensionskassen besked, hvis der sker bedring i helbredsforholdene. Det præciseres, at pensionskassen har mulighed for at kunne foretage en revurdering af erhvervsevnetabet med jævne mellemrum.

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
	Stk. 5. Ophør Udbetaling af invalidepension op- hører ved folkepensionsalderen el- ler ved medlemmets død forinden. Udbetaling af invalidepension op- hører tillige, hvis medlemmet over- går til alderspension.	Bestemmelsen om ophør svarer til nuværende regel i nuværende § 9, stk. 1, men udløbsalderen ændres fra 67 år til folkepensionsalderen. Se dog overgangsreglen i stk. 7
	Stk. 6. Basisdækning og til- og fra- valg Medlemmer optages med ret til in- validepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.	
	Stk. 7. Overgangsordning for ophør af invalidepension Medlemmer der er fyldt 60 år, og/el- ler er tilkendt invalidepension efter § 9, på en af bestyrelsen fastsat dato, er omfattet af en overgangsordning. Overgangsordningen betyder, at retten til hel invalidepension, jf. stk. 1, ophører ved 67 år og retten til halv invalidepension, jf. stk. 1, ophører ved 60 år. Overgangsordningen betyder også, at udbetalingen af invalidepensio- nen, jf. stk. 5, ophører ved 67 år.	Overgangsordningen betyder, at medlemmer der er fyldt 60 år, samt aktuelle invalidepensionister, ikke bliver omfattet af de nye alders- grænser. Overgangsreglen for medlemmer over 60 år skyldes, at folkepen- sionsalderen på nuværende tids- punkt er 65 år, hvorfor medlemmer over 60 år ville opleve en stramning af reglerne.
	Stk. 8. Overgangsordning ved mod- regning For medlemmer, der på en af be- styrelsen fastsat dato modtager invalidepension og ikke senere har mistet retten til invalidepension, lægges bundgrænsen ved modreg- ning i stk. 3 oveni et beløb svaren- de til størrelsen af deres erhvervs-/ lønindtægt på den af bestyrelsen fastsatte dato.	Efter de nuværende regler kan medlemmerne som udgangspunkt ikke få udbetalt invalidepension samtidig med man er i fleksjob in- den for eget fag. De nye modregningsregler vil der- for være en lempelse for langt de fleste medlemmer, men for de medlemmer der er i fleksjob uden for eget fag, vil det betyde en stramning. <i>Fortsættes næste side</i>

Nuværende regler	Forslag til nye regler	Særlige bemærkninger
		Bestyrelsen foreslår en overgangsreglen der betyder, at størrelsen af en eventuel lønindtægt lægges oveni bundgrænsen for modregning. En eventuel lønstigning efter ikrafttrædelsesdatoen, vil blive modregnet med 25/50 øre pr. kroners lønstigning der overstiger bundgrænsen.
§ 24. IKRAFTTRÆDELSE	§ 24. IKRAFTTRÆDELSE	
Dette regulativ er vedtaget på generalforsamlingen den 16. april 2015 og er gældende fra 1. januar 2016.	Stk. 1. Dette regulativ er vedtaget på generalforsamlingen den 7. april 2016 og er gældende fra vedtagelsen, jf. dog stk. 2. Stk. 2. Ændringerne i § 7 og § 9 er gældende fra en af bestyrelsen fastsat dato.	Konsekvensændring som følge af ændring på generalforsamlingen 2016. Forslagene om nye optagelsesregler og regler for helbredsbedingede ydelser, træder i kraft en af bestyrelsen fastsat dato. Der henvises til de generelle bemærkninger til dagsordenens pkt. 4, forslag 4-5.

Til dine noter

Dagsorden til generalforsamling 2016

Pensionskassen holder generalforsamling torsdag den 7. april 2016 kl. 16.30
i Musikhuset Esbjerg, Havnegade 18, 6700 Esbjerg

De, der melder sig til generalforsamlingen, får tilsendt:

- Årsrapport 2015
- Ansvarlige investeringer 2015

- Uforkortede forslag fra bestyrelse og medlemmer
- Lønpolitik

Du finder alle dokumenter, som er relevante for generalforsamlingen, på www.mppension.dk/mpgf2016.

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen indstiller advokat Lars Svenning Andersen.

2. Bestyrelsens beretning

Bestyrelsesformand Egon Kristensen aflægger bestyrelsens mundtlige beretning.

3. Forelæggelse af Årsrapport 2015 med ledelsesberetning og revisionspåtegning til godkendelse

Direktør Jens Munch Holst fremlægger de vigtigste pointer fra Årsrapport 2015.

4. Forslag fra bestyrelse og medlemmer

Se forslagene i denne pjece.

Du kan også downloade forslagene på www.mppension.dk/mpgf2016.

5. Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik

Som følge af nye regler skal pensionskassens lønpolitik opdateres.

6. Valg af særligt sagkyndigt bestyrelsesmedlem

Lis Skovbjerg blev i 2013 valgt på generalforsamlingen efter indstilling fra bestyrelsen for en tre-årig periode og er derfor på valg. Bestyrelsen indstiller til genvalg af Lis Skovbjerg for en ny tre-årig periode.

7. Valg af revision

Bestyrelsen indstiller til genvalg af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab som revisor. Som medlemsvalgt revisor indstiller bestyrelsen til genvalg af Jens Brandorff og Niels Hjortlund som suppleant.

8. Eventuelt

Der vil være en pause i generalforsamlingen omkring kl. 18.30, hvor bestyrelsen er vært ved lidt mad og drikke, i form af en stående buffet.
